

OUR
LIFE

НАШЕ
ЖИТТЯ

Листопад

November

№. 10

1958

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК XV Листопад Ч. 10

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць за винятком серпня

Редагує Колегія — Лідія Бурачинська,
Кекилія Гардецька, Олена Лотоцька,
д-р Наталя Пазунок, Марта Тарназ-
ська, Марія Юркевич.

Листування й передплату висилати
на адресу:

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Ціна передплата у Злучених Штатах
Америці \$3.00
Післяплата \$3.50
Річна передплата в Канаді \$3.25
Річна передплата в Англії 1¼ ф. ст.
Річна передплата в Австралії 1½ ф. ст.
Річна передплата у Франції . 900 фр.
Поодинокі число 35 центів

Зміст:

М. Щербак: Україна
Багаті роковини
Г. Лашенко: Захочеш і будеш
Г. Дмитерко-Ратич: Із зброєю в руках
Н. Гладій: Перший день в Атонах
Яка Ваша думка?
М. Нижанківська: А в Брюсселі
зустрівся весь світ
Л. Б.: Чи вірите в Ату?
О-як: Із білим мячем
Л. Б.: Тиха працівниця
Л. Б.: Вечір письменниць
Ст. Пушкар: До програми конгресу
О. Залізник: Вшануймо працю Великої
Вчительки!
Із життя наших Централь
Низько-калорійне харчування
Вшывані суконки
Р. Завадович: Зайчик
О. Кобець: Коли б я уміла
Н. Наркевич: Осіння пригода
Вісті з Централі
Із Окружних З'їздів
Г. Совачева: Крізь пориви життя

Веселі віршики знайдете
у збірнику К. Перелісної

„О Й, ХТО ТАМ?“

Гарні ілюстрації, кольорова
обгортка. — Коштує 80¢.
Замовляти в Централі США

OUR LIFE

VOL. XV NOVEMBER No. 10

Edited by Editorial Board
Monthly publication except August,
of the Ukrainian National Women's
League of America, Inc.

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Phone MA 7-7945

Subscription in the United States
of America \$3.00 per year, half year
\$1.75. Subscription in Canada \$3.25
per year, half year \$1.75. Subscription
in England 1¼ pound sterling, per
year. Subscription in Australia 1½
pound sterling per year. Subscription
in France 900 francs, per year.

Entered as second class matter July
8, 1944, at the Post Office at Phila-
delphia, Penna., under the Act of
March 3, 1879.
Single copy 35¢

ПРЕДСТАВНИЦТВА
„НАШОГО ЖИТТЯ“

КАНАДА:

Mrs. Olga Lukomska
14386 Park Dr
Edmonton, Alta.
Canada

Mrs. Lewka Romanyk
1252 Broadview
Toronto, Ont.
Canada

ФРАНЦІЯ:

Mme. Anna Pasternak
16, rue de 5 Diamants
Paris 13e
France

АНГЛІЯ:

Mrs. Vira Smereka
36, Temple St.
Heaton, Bradford Yerks.
Mrs. Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd.
Bilborough Estate
Nottingham, England

ЗИМОВІ ВІРШИКИ й КАЗКИ
„знайдете у книжці

Листочки
й платочки

Упорядкувала М. Юркевич
Ціна 40 центів
Замовляти в Централі США

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

8. листопада — Св. Дмитра Ве-
ликомученика. Св. Дмитро прино-
сить зиму.

21. листопада — Св. Михайла,
Архистратига. Патрон Києва й о-
пійкун мисливців.

**

Листопад 1648 — 310 літ від
облоги Замостя. У своєму поході
на Варшаву гетьман Богдан
Хмельницький затримався біля За-
мостя, де зустріли його послы ко-
роля. Там підписано перемир'я, що
лягло в основу дальших україн-
сько-польських взаємин.

1838 — 120 літ від смерті Іва-
на Котляревського. Творець „Ене-
їди“, „Наталки Полтавки“ та „Мо-
скаля-Чарівника“ — він перший
впровадив живу, народню мову в
українську літературу. Його вва-
жають батьком української новіт-
ньої літератури.

1. листопада 1918 — 40 літ від
хвилини, коли на вежі Львівського
ратуша замаяв український пра-
пор і Українська Нац. Рада пере-
йняла провід. По довгих століттях
неволі український народ став
знов господарем на своїй землі.

**

1747 — 211 літ, як у Станисла-
вові померла Ганна Орлик, дру-
жина гетьмана Орлика, дочка пол-
тавського полковника Герника.
Вона була однією з небагатьох жі-
нок, що супроводили своїх чоло-
віків на еміграцію. Доля судила їй
важке життя. Пережила свого чо-
ловіка на 6 літ.

**

Листопад 1928 — 30 літ від
смерті Анни Павлик, однієї з піо-
нерок жіночого руху. Сестра й ді-
ячка Михайла Павлика, вона здо-
була самотужки освіту. Двічі була
арештована й відповідала на про-
цесі 1878 р. Писала нариси й опо-
відання.

Наші читачки-залишенці хвилю-
ються, що їх передплати на „Наше
Життя“ вичерпуються. Не забу-
вайте їм їх відновити. Хто черго-
вий?

Подаруйте „ДУХ ПОЛУМ'Я“ Лесі
Українки до найближчої амери-
канської бібліотеки. Ця книжка
освідомить світ про нашу куль-
туру.

У К Р А І Н А

України далекої
Може, вже немає...
Т. Шевченко

У далеких дорогах, що тонуть в туманах,
У містах велелюдних, де в турботі живеш,
Часом вирине думка, що Ти — це омана,
Що Тебе вже й немає за вихром пожеж;

Що Ти спопелилася, згоріла, зітліла
У війнах і в грозах, і лежить як німа,
Вкрита саваном білим, земля чорнотіла,
Розшматована, в ранах — аж холод пройма!

Ти живеш за морями, як пісня віків!
Ти гримиш, Україно, в походах покари,
Ти промінишся ланом, що житом зацвів!
Аж здригається серце, — та це лиш примари!

То я бачу Тебе на широких майдані
В синьо-жовтих прапорах, — душа не вмира!
Як ідеш Ти сувора, в нестримнім жаданні,
Як шумиш, наче повінь Славути-Дніпра!

Як хвилює Твій степ, на простори багатий,
Що із бурею любить шаліючу гру,
Як течуть бистриною потоки в Карпатах
І гаряча смола у сосновім бору,

То ввижаєшся Ти в снігову хуртовину
З автоматом, що креше метіль вогневу!
Україно моя! Я Тебе до загину
Отаку збережу — непокірну, живу!

Із збірки „Пянький чебрець“

Багаті роковини

Перший листопада увійшов цього року особливо врочисто у життя української громади. Сорок літ проминуло від хвилини, коли на Львівській ратуші замавав український прапор. Великий шмат часу! Багато вмістилося в ньому — затяжна боротьба за право на життя українського народу, поважні здобутки й великі втрати, буревій війни з походом наїздників, збройна боротьба УПА, велика мандрівка. А кінцевий етап, якого ми не знаємо, проходить теж у важкому змаганні за наше національне існування. Боротьба триває далі, тільки вже в сполучі з усім українським народом.

Отак зустріли ми перше листопада 1958 р. Яке наше місце у цю велику річницю? Чи не слід застановитись над тим, і вибрати собі дорогу?

Наша мандрівка вирвала нам

рідний ґрунт з-під ніг, не тільки дослівно. Ми зависли в чужому середовищі. Шукаємо в ньому свого призначення, хоч уже давно його бачимо: голосити правду про Україну. Ми робимо це всюди, де можемо. Але це не вдоволяє нас. Хочемо більших, видніших успіхів, прагнемо великих перемін. І тому стільки байдужості й зневіри бачимо серед нас.

А Провидіння дбає про нас іншими засобами. Може й не всі розуміють його наміри. Але саме на перше Листопада припало в ЗДА велике свято. Великий здвиг народу привітав у Конвенційній Залі Філадельфії нового митрополита американських українців Кир Константина Богачевського. У глибокому зворушенні прийняли вірні цей великий церковний акт інтронізації.

Бо й справді, не лиш наша Цер-

ква відзначена тим. За свій страдальний шлях в Україні та за вірність Апостольському Престолові. Але й увесь український нарід зазнав тут особливої ласки й відзначення. В цій гідності Митрополії до якої підвищено екзархат у Філадельфії, показано, що наше поселення в ЗДА заслужило на те. Що воно виявилось зрілою й повноцінною спільнотою, яка може й повинна на чужині творити рівновартні з Краєм церковні одиниці.

Тому перше Листопада 1958 р. для нас особливо багате. Воно обдарувало нас не лиш цінним спогадом. Але й принесло завершення великого діла — піднесення до найвищого степеня нашої церковної організації. Цієї організації, яка завжди в нашій історії, зокрема історії української еміграції, була найсильнішою твердинею нашої релігійної й національної віри.

ЗАХОЧЕШ І БУДЕШ

ВАГА ІНФОРМАЦІЇ

Створення української незалежної держави залежить передусім від волі й жертвенності українського народу. Але в наш вік, коли стає все важче жити за хінським муром і взаємна залежність між державами в господарському відношенні все тісніша — треба використовувати наше перебування на еміграції для ознайомлення світової opinii з українським питанням. Була б світова opinii більш прихильна до українців у 1918 р. і просто заздальгидь краще поінформована про нас, помогла б у ті критичні місяці Антанта українській армії, як французи помогли з українцями Польщі в 1920 р. (армія ген. Вейгана, начальника французького ген. штабу з українськими частинами — 3-ою дивізією ген. О. Удовиченка і 6-ою дивізією ген. Безручка), — Україна могла б утримати свою державу до 1945 р. А це знов мало б далекосяглі наслідки. Україна майже чверть століття була б вільна від жахливого советського гнету, могла б виховати за цей час генерацію патріотичних українців, розвинути на своїй землі державний, науковий, мистецький і шкільний апарат і хоч би її стрінуло поневолення тепер, вона знайшла б на становищі сателітів. І хоч тепер Польща й Чехословаччина окуповані так само, як Україна, проте з фактом їх існування рахується цілий світ і їм нема чого доказувати, чому вони прагнуть самостійного, незалежного існування.

Польща, Литва, Латвія й Естонія постали по 1917 р. при допомозі тих чи інших західно-європейських держав. Чому західна Європа допомогла їм, а не допомогла Україні? Бо вони впродовж багатьох літ перед тим уміло пропагандою на свою користь підготували суспільну opinii західного світу. За один рік це не робиться. Це вимагає довгої терпеливої, мудрої і відданої праці. Тепер у багатьох країнах нашого

поселення українська молодь має змогу провадити таку роботу.

Наші вороги притягають нас обіцянками дружнього і щасливого співжиття. Так свого часу російські ліберали-кадети в 1917 р. погоджувались на деякі уступки українцям культурно-національного характеру. Але Ленін випередив їх, бо ще непевний тоді своєї перемоги, вирішив цю силу зеднати для себе і заговорив про повну рівноправність нації та її прав на самоозначення. І дійсно, частину перетягнув. Що далі з того вишло, знають Хвильовий і інші трагічні жертви совет. режиму. Подібна ситуація може швидко (як брати з історичної перспективи) утворитися знов. Вже навіть наростає лейтмотив: спільно побити большевиків, а аж потім вирішити форму нашого державного існування. На цій площині ведеться гра з Заходом і Америкою. У дійсності ж думається: „як дістану владу, тоді поговорю з тобою по іншому“. І нічого тоді не зроблять ні захід, ні Америка, як по суті нічого не зробили вони тоді, коли в Україні большевики заморили голодом кілька мільйонів людей у 1933 р. Світ надто втомлений, щоб по третій світовій війні встрявати через Україну в нову війну. Тому не сміємо піддаватись облудам! А памятаймо мудрі слова Вячеслава Липинського, які символізують усю нашу визвольну боротьбу:

Тільки власною державою може дана нація захистити свою власну матеріальну і духову культуру від знищення її чужими націями.

(Листи до Братів-Хліборобів)

І дійсно, безліч разів протягом нашої історії ми бачили, як улесливі наші сусіди, увійшовши у силу, починали говорити з нами по іншому — суворими карами, засланнями і масовим винищенням української людности, щоб убити в нас волю до боротьби за нашу самостійність.

А ця воля — найкраща підвалина у витривалій боротьбі. Невідрадна дійсність нас не повинна ля-

кати. Світ не стоїть на місці. На очах нашої старшої генерації впали цісарська австрійська, цісарська німецька і царська російська імперії, які — здавалось — стояли міцно, як залізіні стовпи. Мапа світу весь час міняється... Якимсь сном тепер здається переможний марш могутньої гітлерівської армії через цілу Європу. А де Муссоліні, що надаремне старався зобити з Італії могутню імперію? Помер кривавий диктатор Сталін. Знов заповідаються нові зміни. Але треба відчувати їх, іти з часом, прислухуватись до його голосів:

Хто має уши — хай слуха!
Хто має серце — люби!
Встає цитаделя духа —
Десятки літ боротьби...

(О. Ольжич)

За нами не десятки, а сотні літ боротьби. Вдумайтесь: сотні літ боротьби. Чи це одне не чудо?

Поляки може тому змогли створити свою державу в 1918 р., що після поділу Польщі **гордо пронесли її ім'я по цілому світі**. І коли історія їх знов закликала, зразу ж відізнались: „Ми тут!“ (Герцен). Бо вони весь час були на варті. Чехи, як згадує Т. Г. Масарик „свою незалежність здобули в Сибірі, у Франції, в Італії, де **легіон наш здобув симпатію і славу у світі**. Нам вдалося **переконати союзників у нашому праві на незалежність**. А причиною цієї політичної свідомости були довголітні зусилля Добровського, Юнгмана, Коллара, Шафарика, Гавлічка-Боровського й ін.“ Г. Федотов у статті „И есть и будет“ пише: що в 1917 р. большевики, як партія були дуже слабкі. Але вони мали бойовий людський матеріал **заграницею, у в'язницях, на засланнях**. Мали свого керівника і готову схему організації.

Боротьба за незалежність викликає симпатії. Але вона „не може стати своїм ділом для чужих“ (Герцен). Тільки ті інтереси зрозумілі всім, які у своєму ґрунті ненаціональні, як наприклад, релі-

*) Гл. чч. 2, 3, 4 і 8, 9.

гійні, соціальні чи економічні проблеми. В нашу добу такою загальною загрозою є — комунізм, що все ще має для багатьох приманливу силу.

А ми, українці — ветерани у боротьбі з ним. І коли світ все таки дещо знає про УПА, то рішуче замало знає про наші визвольні змагання 1918-1921 р., про цю героїчну епопею з її Крутами й Базаром. Наш обов'язок не лиш у свому гурті, але перед цілим світом воскресати цю боротьбу. І робити це не лиш у формі проголошених річниць на наших святах, але солідних праць, перекладених на чужі мови, наших істориків, істориків права, військових, публіцистів, поетів, письменників. Поширювати ці твори, викликати на широку арену дороги нам постаті і образ невідомого українського воюка, героя й мученика. У світі знають про повстання мадярів, але забувають про тих, що ще 38 років тому своїми грудьми захищали Європу від комуністичної навали.

Світиться знаком тризуба
уся ця земля.

Горнами чорними воль
розпалюється знак цей,
І все страшніший, величний,
огненний, палючий

Сходить над краєм, як дивна
планета. (Ю. Липа)

У напруженні, яке утворилось тепер у взаємовідносинах двох світів — советів і заходу з Америкою, коли цілі армії советських агентів, під різними національними і патріотичними масками попролазили в усі клітини нашого життя і роблять там, часом дуже зручно, свою роботу, молодь через свою недосвідченість і імпульсивність — наражена на небезпеку. Як боронити її? З дитинства треба закласти в молоді душі здорові первні українського духа. Бо головна надія в боротьбі з бацями зла — це здоровий інстинкт молоді і її національна гордість. Цю національну гордість треба в неї розвивати, але не бундючними, пусто-порожніми словами, за якими нічого немає, а обосновувати це знанням усієї краси її Батьківщини — природи, підсоння, мови світлих сторінок і постатей її історії. Щоб, коли їй будуть нашіпту-

вати лукаві слова про „наївність“ і „примітивізм“ української літератури у творах її клясиків (щоб в очах її скинути з п'єдесталу), про несучасність хорového співу (щоб молода генерація збайдужніла до того, що в майбутньому могло б до столичного Києва приїхати світових гостей, як на Вагнерівські циклі до Ваймару), про елементарність освіти Шевченка, Лисенка й Олеся (в розрахунку на непоінформованість широких інтелегентських мас), про „хуторянську“ політику Петлюри і замовчування наших визвольних змагань (щоб і в еміграції убити культ героїв), щоб горда і міцна душа — моноліт нашої молоді, озброєна знанням своєї історії, свого мистецтва і природних багатств свого краю, не піддалась обманові. І не пішла вклонятися чужим богам. Щоб із почуття здорової національної честі молодь наша, перед тим, як почне вчити чужі мови, вважала своїм обов'язком вивчити свою власну. Щоб уже не було більше того, за що ганьбив своїх земляків Тарас Шевченко:

...І всі мови
Слов'янського люду —
Всі знаєте, а своєї
Дасть-бі!“ („Послання“)

Галина Лашенко

Із зброєю в руках

(ПАМ'ЯТІ СОФІ ГАЛЕЧКО)

Софія Галечко народилась у 1891 р. (здається у травні) в Новому Санчі (зах. Галичина), де її батько був поштовим урядовцем. Дитиною зростала в польському оточенні. Хоч її батьки пізніше перенеслися до Львова, то й це не змінило багато в тому. Батько Софії був українець, але мати — полька. В наслідок того дім був ведений по-польськи, а Софія й її молодший брат Генрих не мали українського товариства.

Це змінилось трохи, коли Софія вступила в 1902 р. до недавно заснованої дівочої гімназії ім. Ю. Словацького. Ця перша польська дівоча гімназія у Галичині була поставлена дуже високо. Основниками й опікунами її були професори львівського університету,

Розчарованих серед нас не сміє бути. Життя людини має зміст, коли воно має якусь велику мету, для здійснення якої людина вкладає свою душу. Бо на карту стає Україна, про яку ми можемо сказати словами Чіано про Італію, „яка є вище людей, часів і партійних груп“ Україна мусить бути тією віссю, навколо якої мусить іти наше життя. А в вирішній момент гаряча, велика любов до неї мусить нас усіх, таких різних, злити в єдину духову силу. Для неї в першу чергу мусимо виховувати в собі терпеливість і витримку, для неї мусимо бути здібні на найбільшу посвяту, для неї, як треба, зречтись особистих благ, а навіть життя. Звільнення України залежить серед інших чинників, як хід загально-світових подій, все ж передусім від нас самих і від нашої молоді особливо. Від незмінності нашого рішення досягти своєї мети, від мужності і в лиху годину витривати на своїх позиціях. Бо йнакше все скінчиться новим зривом, мільонами нових жертв і новим кріпацтвом у тій чи іншій формі. В нас мусить жити віра в післанництво своєї землі. А віра дасть силу до чину.

учениць приймали на підставі строгої селекції, а вчительки були визначні педагогічні сили. З-поміж 30 учениць було 14 польок, 13 жидівок і 4 українки. Української мови вчили, як надоб'язкового предмету. І тут власне, на лекціях українського зустрілась Софія Галечко вперше з товаришками-українками. Та якогось замітного впливу це не зробило на неї. Її вважали в гімназії за польку, яка на бажання батька вивчає й українську мову. Належала до середніх учениць і тільки її завдання з польської мови, особливо у вищих класах були кілька разів відзначені, як найкращі.

Та Софія Галечко була замкнена натура й не мала приятельок. Про її внутрішній світ мало хто

щось знав. Із однією з товаришок-українок вона навязала ближчі взаємини, говорила з нею часто на українські теми, позичала деяких книжок. Але не виявила ні одним словом якихнебудь зацікавленень чи вагань. Ніхто не знав, що проходить у душі цієї дрібною молоді дівчини.

У 1910 р. вона здала з відзначенням матуральний іспит. Виїхала до Грацу на студії германістики. Що саме спонукало її до того не знаємо. Можливо, що домашні умовини. Бо тут, далеко від своєї родини вона увійшла у круг українських студентів і — переродилась. Вже по кількох місяцях написала до товаришки-українки листа, що звучав, як сповідь. Тут відкрилась ціла глибина її переживань. Ведена дбайливо рукою батька, вона ще підлітком відчула звязок із його народом. Та з огляду на домашні відносини й позицію батька мусіла мовчати. Та все одне не оминула того: в хаті прийшло до розколу. Батько станув по стороні дочки, а син піддержував маму.

Оце розказала мені товаришка Софії з гімназійних часів. Я сама пізнала її в 1915 р. у кадрі УСС у Варпалаянці, коли вона приїхала туди на кміткадєнний побут із фронту. Її поява здивувала мене. Низького росту й тендітної будови, вона видалась мені дуже молоденькою, а її сині, меланхолійні очі і сумний, часом до болю усміх, приваблювали. Ми обі шукали зустрічі, бо вже знали про себе. Говорили тоді багато. Вона розказувала про фронт і як туди попала. З вибухом війни записалась на санітарний курс, що його улаштував Червоний Хрест. Закінчивши його, вона зголосилась до Укр. Жін. Комітету і до Боевої Управи УСС у Відні, бо хотіла працювати серед своїх. Боева Управа прислала її до кадри з повним санітарним вирядом. А що при УСС не було шпиталю, то вона станула до військового вишколу. Нелегко було його відбутися, але приклад Олени Степанів її заохотив. Життя фронтове — то не іграшки, бо крім боєвих переживань і трудів приходилось їй переживати всякі докучливі дотинки і завваги деяких товаришів. Але Софія наче б не завважувала то-

го. У співжитті була все дуже обережна і вміла не реагувати на того роду образи.

Вона й тут трималась осторонь усіх. Але коли бачила щирю прихильність до себе, то привязувалась і тоді виявлялась щирість і прямота її вдачі.

І так почалась наша з нею приязнь, що дала нам обоїм багато.

Софія Галечко

Young Ukrainian woman Sophie Halechko fought in World War I in the Ukrainian Army.

Скоро по нашій розмові зустрілись ми на фронті під Лисовичами у травні 1915 р. Вона належала до сотні З. Носковського, а я була у сотні І. Чмоли. При наступі на мостовий причілок над Стрипою під Соколом наші сотні сусідували і ми обі втікали в останній хвилині через власні дроти (які тиждень тому снували) в напрямі Ссолова, де був розташований наш другий курінь. Просто чудом передістались через Стрипу, бо панічно боялись попасти в полон. Нас зараз відставили до кадри. Мене приділили до канц. провінціятури, а Софія була без приділу і за якийсь час знов пішла на фронт, де настав застій. У червні 1916 року ми дістали відпустки й поїхали до Відня. Там пані з Укр. Жін. Комітету — Олена Залізняка й Ольга Басараб — щиро заопікувались нами та завдяки їм ми гарно провели цей час.

Як видно з цього, ми багато були разом, часто навіть жили на одній квартирі. Хоч стримана й мовчалива, вона все ж розказувала про себе. Та про свою родину не говорила ніколи. Видно, що це було найбільш болюче в неї місце. Все ж переписувалась із батьками й братом, що був тоді на італійському фронті. До батька і брата писала по-німецьки, а до мами по-польськи. Зате до тіток, сестер батька, що жили у Львові, писала по-українськи. Памятаю, як Софія подбала у 1917 р., коли так трудно було у Львові за харчі, про свою родину. Кадра тоді стояла у Пісочній біля Стрия. Софія накупила картоплі, муки й товцю, найняла підводу і сама з візником відвезла харчі, щоб по дорозі їх не відібрали.

Найбільше розказувала вона про свій час у Грацу. Т-во „Січ“ було живим осередком студентської громади. В його атмосфері Софія національно дозріла. І тут пережила найбільшу подію свого життя. Покохала одного з передових студентів цієї громади — Андрія Курівця. Кохання було взаємне й перед молодими гарно простелилось майбутнє. Та доля вдарила її жорстоко: у 1913 р. її наречений захворів на туберкульозу і незабаром помер. Удар захитав її; вона стояла саме перед кінцевими іспитами. Та її сильна вдача не вгнулась, бо була сумлінна у виповнюванні своїх обовязків. Однак вона ніколи не переборола цієї страшної втрати. Це була натура, здібна до найбільшої посвяти.

Мені було дуже вигідно жити разом, бо в Софії був чур Василь, майже вдвічі такий великий, як вона. Рано він приносив усе з військової кухні чорну каву, а часом у негоду приносив із підстаршинської кухні обід. Як сьогодні бачу Софійку ввечорі у хмарі диму, як ходить по хаті. В одній руці папіроска, а друга застромлена в кишеню. З похилою головою вона струшує мизинним пальцем попіл і думає щось, а часом уривано оповідає.

Разом із нею ми відвідали в Калущі батьків її покійного нареченого, коли були в поході в 1915 р. Д-ра Курівця не застали вдома, була лиш його мати. У напрузі во-

Перший день в Атонах

(27. серпня 1958)*)

Духота... спека. Мабуть я перша вранці схопилась з ліжка в нашому будинку. Марморна долівка в моїй кімнаті тепліша від моїх ніг.

Розглядаюсь по будинку ІВКА (грецькі початкові букви ХЕН). Сім поверхів получених могутніми марморними сходами (в усіх будинках в Атонах є мармор). Устаткування дуже модерне з усіми вигодами. У підземеллі їдальня з само-обслугою, там харчуються всі мешканці ІВКА. Це молоді дівча-

*) Подаємо репортаж із побуту представниці СФУЖО п-ні Н. Гладій на Конгресі Міжнар. Жін. Союзу в Атонах.

енних подій ми затримались лиш коротко. Та й не було звичаєм Софії надто скоро відкривати душу. А тепер думаю собі, що цей зв'язок може був би таки вплинув на її життя?

Прийшов 1918 рік. Події котились бурхливим ходом. Ходили чутки, що УСС підуть на центральні землі України. У червні дістала я відпустку, а потім переїхала зі своєю сотнею на Херсонщину. А Софії не пощастило. Їй дали теж відпустку з натяком перейти на цивільну службу. А головне — виключили від того походу, про який вже давно мріяло стрілецтво.

Софія Галечко поїхала на відпочинок до знайомої вчительки Ірини Підвисоцької у Пасічній. Тут серед гірської природи вона відпочивала, не зрадивши ніодним словом свого настрою. Приємно проходили дні на проходах і розмовах. І коли під час купання в Бистриці попала у вир і не виплила вже, взяла з собою ошу таємницю. Не знаємо, чи не витримала її замкнена вдача усіх ударів долі? Чи може справді не знаючи гірських рік, легковажно пустилась на її хвилі?

Отак передчасно зійшла у могилу жінка-борець, не дочекавшись визволення свого народу. В сороклітню річницю смерті мого незабутнього друга кидаю цей спогад, як невеличку квітку на її далеку могилу.

Ганна Дмитерко-Ратич

та, що вчать або працюють у місті. У цю хвилину в їдальні переважають учасниці конгресу й об'єднане вухом вдаряють різні мови. З переляком завважую, що я набагато молодша: пані, бо це все літні й статечні матрони.

У партері будинку, в великій галі приміщений секретаріат конгресу. Представляюсь пані Галсі, секретарці Міжнар. Жін. Союзу. Вислухавши уважно, передає мене паням із Грецької Ліги Прав Жінок, а там уже чекає мене окрема течка. У ній документи конгресу, текст резолюцій і т. д. та велика коверта — подарунок від господинь конгресу із блоком паперу, що прикрашений мапою Греції, запрошеннями на різні прийняття і чудовою керамічною плиткою з відбиткою славної „Парижанки з Крети“ Цей гарний дарунок зворушує мене, але ще більше схвилювала відзнака. На ній — окрім мого імені й прізвища — великими буквами слово **Україна**. Оповіта блакитною стрічкою (пізніше я довідалась, що цією краскою користувались усі заприязнені організації — отже і СФУЖО).

Отак впроваджена, вхожу до залі конгресу. Це рівне, прямокутне приміщення з естрадою та може тридцять рядами крісел. Могутні двері відкриті на терасу, а другі до меншого приміщення, де в перервах між нарадами подають оранжаду. У залі неймовірна духота, хоч два великі вентилятори навівають прохолоду.

Мимоволі притягають око „кольорові“ делегації. Ось сідає п'ять тендітних філіпінок у розкішному вбранні, а за ними суне „передісторична постать“, як я називаю представницю Нігерії, в багатих прикрасах свого турбану і строю. На її темних щоках — три глибокі шрами — ритуальні знаки її племені.

А ось чарівні сільветки цейлонок, що рухаються з грацією у своїх ядро кольорових „сарі“ Дві пакістанки, ще молоді й гарні... Три представниці Гани пригадують мені (звісно лише з першого погляду) ляльки з Колоніяльної

Виставки. Решта конгресу складається зі „старої гвардії“. Це скандинавські дами в солом'яних капелюхах, що непорушно курять свої папіроски. Англійські дами, що начебто тількищо покінчили нараду при чашці чаю... Одним словом весь конгресовий загаль, що від нього проміює мудрість, довголітній досвід і заслуги...

Мені припало місце між „заприязненими“ Коло мене сидить пані Неллі Вінер, бельгійка і п-ні Роза Аке, швайцарка. Перша, прочитавши мою відзнаку, обмінюється зо мною кількома словами на тему відношення бельгійців до комунізму. А друга з охотою пояснює мені те, що відбулось на конгресі попереднього дня. — Все йшло згідно з програмою. — Одноголосно ствердили всі, що жінки мало цікавляться політикою. Тому сьогодні вже говорять про засоби, як протидіяти тому.

Промовляє „кольорова“ делегатка — п-ні Теобальд із англійської Гваяни. Це середнього віку жінка, що веде себе шляхетно-просто. Вона відчитує свій нарис без промовницького виразу. Подає точну характеристику господарства й життєвих умовин своєї країни, а на тому тлі становище жінки й спосіб, яким можна б зарадити її відсталості. Прислухуюсь уважно її словам. Бо, як пізніше переконалась — головна увага конгресу була звернена в бік оцих представниць Гани, Гаїті, Нігерії, Ізраїлю. З сумним для мене висновком: наскільки ці країни менші своїм населенням, як моя Україна? Але живуть державним, або майже державним життям, а на життя нашої країни ми не маємо впливу. Чи зможу сьогодні щось у дискусії сказати про нього?

Слідує експозе адвокатки Леман. Залю оживає, бо оце вийшов на естраду блискучий промовець. Вона малого росту, але ви забуваєте про її вигляд. Чуєте тільки голос, що доходить до всіх без мікрофону та повинь аргументів, висказаних просто й зрозуміло. Ось хід її думок: Жінка повинна

Яка Ваша думка?

в першу чергу входити в профспілкові ряди. Там вона є рівнорядним членом, там може набрати потрібного досвіду. Звідтіля може просуватись у самоуправу чи політичну партію. А чому вона так не робить? Через брак часу, відразу до політики, якесь дивне почуття меншевартості у відношенні до колегів-мужчин? Це все треба перебороти, одним шляхом на Заході, а другим на Сході... Бурею оплесків прийняла зала її виводи, щоб уже спокійніш прислухувались шведці — п-ні Ганні Рід. Це висока, сивоволоса пані, що спокійним голосом і не дуже певною англійщиною обговорює засоби втягнення жінки в політичне життя. Вона видатний шведський археолог, що вже довгі роки стоїть у перших рядах МЖСоюзу. Її спостереження оперті на праці шведських жінок. Хід її думок теж дуже прозорий і з її порад напевне більшість скористає.

Невелика перерва на оранжаду. Пробую заговорити з деким. Владось мені представитись адвокатці Леман. (О, Так! Це ви та українка з Парижа?) і секретарці конгресу, грекині п-ні Мініяті. Розговорилась із грекинею п-нею Мелеті, яка обіцяла мене познайомити з іншими грецькими жінками. А врешті наткнулась на представницю Югославії у списку делегаток. Це темноволоса красуня з гарними, чорними очима та лагідним поглядом. Мені вдалось сісти біля неї під час дальшої наради, але до ширшої розмови не дійшло. Я довідалась тільки, що вона журналістка й заступає на конгресі журнал „Сучасна Жінка“

Розпочались дальші наради. Виступали представниці різних країн, по 5 хвилин кожна. Їх ряд розпочала Велика Британія оглядом своєї праці, а дальше промовляли — Зах. Африка, Гаїті, Ізраїль, Голляндія, Італія, Ірляндія, Туреччина, Єгипет і Швейцарія. Добродушно-погідний був виступ радної міста Лондону, яка розказувала з досвіду своєї виборчої компанії. Сумний знову ж делегатки Ірану, де жінки ще не можуть голосувати. Вкінці метр Леман відчитує резолюції. До сьогодні лунає мені в ухах її виразистий голос —...закон — це найвищий чинник, що впорядковує життя у кожній краї-

Чи це не здичавіння стилю?

У „Свободі“ з 2. серпня ц. р. я побачив світліну трьох красунь із якогось невеликого містечка, які в вестібюлі Народного Дому презентували гостям вироби народного мистецтва. Це діялось із нагоди 50-літнього ювілею Відділу Укр. Нар. Союзу. І причинилось напевне до звеличання свята.

Не відмовляю молодим жінкам патріотизму і доброї волі. Але перший погляд на їхні народні каже нам призадуматись над тим. Вони були жакхливі! Наліплені, широкі взори примінені з переду, як при чоловічих сорочках. Вільна корсетка „мішком“, відкрита з переду. До того румунська блюзка. Біла поперечниця, густо вишита якимись зубчастими взорами. Одним словом — повна саламаха!

Це мене глибоко вразило. Яку ціль має ціла виставка народного мистецтва, коли біля неї на живих моделях показані такі дивогляди! Їх бачили сотні людей, що оглядали речі. Світлина перейшла до преси і ширить думку, що так вигля-

ні. Тому кожна людина мусить розбиратись у політиці, що творить ті закони...

Сесія добігає до кінця. Резолюції ухвалено одностайно. Жінка мусить увійти у світ політики, кермований чоловіками...

Публика розсипається, щоб відпочати по втомливому дні. Увечері чекає нас ще публичне віче в одній із найбільших залей міста. Ціллю його — інформування широких мас. І справді — на естраду виходять блискучі промовці. Головний виступ має знову метр Леман. Добірною французькою мовою змальовує вона хід боротьби за право голосу у Франції. Промовляє ще грекиня Танопульос про умовини грецького терену. Бесідниця з Пакістану і Фінляндії доповняють їх виступи іншим матеріалом.

Шумливим потоком виливається юрба з залі. А ми вертаємось до імпазантного будинку ІВКА на нічний спочинок. Бо завтра чекає нас новий день праці і вражень...

Наталя Гладій, Париж

дає наше народне вбрання.

Чи не міг би Союз Українок Америки розпочати акцію в тому напрямку. Адже ж жіноцтво повинно в першу чергу старатись за чистоту стилю в нашому народньому мистецтві.

Архітект Михайло Кравчук
Оклагома

Ми Вам широко вдячні за цей „голос розпуки“. Вже здавна стараємось поборювати це зманірування народніх строїв, подаючи рисунки й моделі правильного строю. Та видно, що це замало потрапляє до свідомості. Правда, вже маємо певні осяги, коли зважити, що наші репрезентативні хори так вдало стилізують своє вбрання, а навіть танкові гуртки вже дбають про те. А недавній Пластовий ювілей у Грэфтоні поширив це знання й серед пластової молоді. Але не всі ще свідомі цієї конечности. Найгірше, що при офіційних виступах, як делегаціях чи виставках, учасниці не ставляться поважно до народнього вбрання й одягають румунські блюзки чи корсетки „мішком“. Недавно тому діти, що передавали квіти голяндській королеві, мали страшні хиби у своєму вбранні. Прикро дивитись на таке легковаження цієї ділянки.

Цю справу обговорили ми на Річних Зборах Гол. Управи. Була думка перейти від друкованого до живого слова й при помочі показів та доповідей повчати про правильний стрій. Це безумовно скріпить почуття відповідальности в тих, що організують виставки чи делегації. Бо врешті хибний стрій не так трудно переробити на правильний, коли є добра воля й охота до того.

Редакція

ДО ЧИТАЧОК НАШОГО ЖИТТЯ

Прохаємо наших передплатниць, що мають у себе річники чи поодинокі числа „Жіночої Долі“, „Жінки“, чи „Нової Хати“ — пожертвувати їх для Музею СУА. У приватних сховках часто лежать без ужитку, а в Музею принесуть велику користь для дослідів над нашим жіночим рухом.

Гол. Управа СУА

А в Брюсселі зустрівся весь світ...

В гостях у короля

Не дивуйтесь! Бо виставка вміщена в королівському парку Лаєкен, де знаходиться його величавий замок. І тому вся многотисячна юрба, що вливається кожного дня на терен виставки — неначе йде до короля у гості. А це має своє значення. Бо королі й королівські родини стали такою рідкістю, що це є теж атракцією виставки у Брюсселі...

Що найперше вражає вас — це засоби льокомоції. Візочки, гондолі, рікші, поїзди — вибирай, що хочеш! Все сунеться беззвучно й швидко. Ось мініатюрні, безвіконні вагончики, якими повезуть вас по цілій виставці та дозволять оглянути ззовні всі павільони. Це наче вступ. А потім, коли хочете мати краший перегляд, всідаєте до ліфтового крісла у формі гондолі. Воно возить вас понад головами всіх. А коли вже маєте свій плян, що хочете побачити зблизька, тоді везе вас мала моторетка на подобу китайської рікші. Скоро й беззвучно!

Оглядаємо . . .

При вході виставка картин. Клясичні твори фламандського мистецтва чергуються з більш модерними, але ще зрозумілими. А кінчаються барвними плямами, що уложені в якомусь таємничому порядку.

Але ось блистять холодно блискучі кулі Атоміуму. Там панує сувора логіка цього винаходу. Стрункі конструкції, великі перспективи. На сам верх можна дістатись тільки віндою.

Звідтіля видно добре советський павільон. Великий розмірами — він містить усе в перебільшеному виді — великих розмірів світлини, передіменшовану статую Леніна. Холодом советської дійсности віє від тих експонатів.

А недалеко від того білий будинок Ватикану, де все світло, кольор і настроїв. По середині велика статуя Матері Божої, коло якої горять свічі. Вітражі, книги, катакомби. Тишина й подив панує тут.

А ось орієнт — Мароко! Тонка мозаїка підліг, чудові філігранові

столики, повинь килимів. Завої, хустки, тканини. До цього притемнене світло і таємничий сутінок Сходу...

А тут знов бельгійське Конго зі своїми чудовими примітивами. Чи це не модерне мистецтво? А поміж те лискуче чорні люди з усміхом своїх білих зубів. Ось сидить африканка й виконує чудовий гап на очах усіх.

Знов великий скок — Америка! Тут рух і життя, переповнення й гамір. Постійний показ мод, чудові мешкання і краєвиди. Все таке мінливе, що важко схопити його суть.

А ось Франція! Павільон її промислу показує чудові шовки, пахощі, гальянтерію. Поміж те показ мод, що все ще надають тон у цілому світі.

А в Голляндії цвітуть чудові, майже чорні туліпани. Голляндія — країна квітів! Серед них великий портрет їх королеви, що пережила недавно тому родинну драму.

А ось і Німеччина. Вся вона зі скла, тільки підлоги непрозорі. Немов у зачарованому замку показані зовсім не-романтичні речі — машини, машини і ще раз ма-

шини. У віддалі видно музичні інструменти.

А в англійському? У дивовижному комплексі стіжкових наметів, що освітлені зеленим світлом — у глибині портрет королеви. Вона окружена лордами в багатих, історичних строях.

Ще вступаємо до австрійського павільону. Він теж увесь скляний. Наші втомлені очі вже не сприймають нічого, а тільки вигідні фотелі, на яких можна відпочати. Спасибі Австрії, що про них подбала!

Ще відвідуємо зоологічний сад. Тут парадують ясенорожеві флямінги й інші довгоногі птахи, колишеться над головою какаду та ховаються в імпровізованій гущі квітів та рослин маленькі колібрі.

І ми вже готові. Перебігли виставку, нахапали вражень, не чуємо ніг, а тільки шум у голові. Чим скорше на поїзд і додому!

Хто, що побачив

А вдома обмін вражень. — Що вам найкраще подобалось? — Мені показ мод! — А мені машини! — А мені килими! — Ні, найкращі таки були квіти! — А мені самоцвіти!

— А мені, — обізвався на кінці один педантичний добродій — подобалось те, що німці поставили кошики на відпадки, про що другі народи позабували.

А висновок?

Барвність орієнту — це одне, а машинова діловість заходу — це друге. Що виставка сполучила їх і показала цей контраст — це велика її заслуга. Це грандіозний показ нашої доби, а в ній ясним дороговказом — це білий хрест, що височів там і мерехтлива краса Атоміуму. Вони залишаться й коли виставка перестане існувати.

Мелянія Нижанківська

ІЗ КОНЦЕРТОВОЇ ЕСТРАДИ

Недавно тому українська співачка з Аргентини Марійка Балук виступала в радіостанціях Аріель і Содре в Монтевідео. Фірма Дженерал Електрик за-контрактувала з нею ряд виступів у телевізії.

Чи вірите в Ату?

„Ата — прекрасна, але й Ата — химерна. З одного боку вона — »стара«, досвідчена до свідом і постарена мудрістю всіх граних нею героїнь, а з другого — вона по-дитячому юна, в природі і душі незаймана і чиста, як кришталь, наївна, як весняний пролісок і строго оберігає цю свою чистоту з того самого інстинкту, з якого інші квіти згортають свої пелюстки від чужого дотику“.

Ось як описує Багрянний молоду героїню своєї повісті „Буйний вітер“. Аталей! Дивне її ім'я має в собі присмак нереального. Такою ж є ціла її постать у підсвітовській дійсності. Чи можлива вона там?

Довкруги того йдуть живі суперечки. Чи могла вирости там така горда й незаймана дівчина? Ще й перейшовши переслідування батьків, дитбудинок і дошки театру?

Пригадаймо собі 1941 р., коли буревій війни змів наїздника. Як свobodно заговорила молодь України, як живо сприймала вона все нове й незнане. Можливо, що й між ними була якась Ата, що шукала правди для себе і своєї землі. Та жорстока дійсність зморозила ці сподівання. Зостався новий наїздник і ост-івські табори. А потім спустилась залізна заслона й молодь України стала знов загадкою для нас.

Але ні! Дещо можна знайти про неї на шпальтах преси, де неодне читаємо між рядками. Ось в „Україні“ ч. 7, 1958 — цікава вістка. Якийсь М. Щепенко розказує там про виставу районного Будинку Культури в м. Сватове Луганської області. Грають „самодіяльні“ актори, режисером є місцевий медичний працівник. Ставлять часті вистави, розіжджаючи по радгоспах і колгоспах. На сцені йде прем'єра „В неділю рано зілля копала“.

...Глибока зима. Страшно в лісі. Розгулялася завірюха. Гуде, стогне лютий вітер.

В хатині тихо. В печі тріщить вогонь, освітлює постать і обличчя літньої жінки.

Це циганка Мавра.

Раптом — стукіт у двері. Жінка

жахається, завмирає на місці. Злякано стиснуті на грудях руки, широко розкриті очі.

— Що це таке? Чи не вітер жбурнув сніг, щоб мене злякати... мене самотню?

І кожен присутній у залі завмирає в напруженому чеканні: що буде далі?

На сцені не професійна акторка, не справжня циганка, а тільки виконувачка тієї ролі. Але грає вона так невимушено, її рухи, мова, вираз обличчя такі природні! І зовсім моторошно стає; коли циганка кидається до дверей, затуляючи їх собою, і не пускає до хати свого рідного батька Андронаті; потім під його відчайдушну гру на флюярі вона танцює до безтями. Лише згодом усвідомлює свою жахливу помилку і кричить:

— Зле вчинила, зле...

Завіса опускається і в залі гримлять такі гарячі оплески, яким може позаздрити і професійний актор.

І знову підіймається занавіса. Самодіяльні актори захоплюють глядачів своєю прекрасною грою, свіжістю трактовки образів надзвичайно складного драматичного твору далекої давнини; знову циганка Мавра — втілення безмежного страждання — просить, вимагає, скаржиться:

— Віддайте сина мого!

І нарешті, втративши сина, в трагічному засліпленні заподіявши собі й близьким людям горе, вона на грані божевілля втікає геть зі сцени, з життя.

Виставка закінчилась, а залишити залю не хочеться. Почуття глибокої подяки відчуваєш до акторів, що збудили таке глибоке хвилювання.

Стільки Щепенко. Із його дальшого опису виходить, що цей самодіяльний гурток завзято працює. Впродовж року поставив понад сто вистав. Є між тим „офіційні“ песи поряд із класичним нашим репертуаром. А дещо пробують самі створити, драматизуючи повісті. Наприклад партитури пісень і музику до песи „В неділю рано зілля копала“ скомпонували

таки тут, у районному центрі. Ніде не можна їх дістати.

Ця картина говорить до нас своїми словами. Із-поза офіційного признання М. Щепенка відчуваємо мистецький запал того гуртка, його спроби й шукання. Напевне ставитиме він офіційні песи, як і театр Міста Нашого. Але найбільше живе й розгортається в отих спробах відтворити твори нашої літератури. І в далекому Донбасі оживають постаті Ольги Кобилянської, звучить флюяра, лунають пісні й танки Карпат. Чи не чуємо тут цього кровного звязку, що лучить людей і далекі окраїни української землі?

А між ними зовсім добре може рости Ата. Може й не на столичній сцені чи в драматичній школі. А в такому „самодіяльному“ гуртку, що шукає сам своїх засобів і своєї дороги.

Л. Б.

ЛИСТ ДО ГОЛОВИ СУА

Що Ваш побут серед нас, залишенців був, так би мовити, святом у наших сірих буднях, про це Вас не потребуємо переконувати. Ви наочно бачили радість у всіх, когдо Ви відвідували.

Зокрема наші українські школи й садки, які мали щастя гостити Вас у себе, раділи, що могли бачити Вас і говорити з цією доброю „заокеанською мамою“, яка разом із своїми посестрами-Відділами дає матеріальну можливість існувати цим школам.

Дуже дякуємо Вам за увагу до наших діточок, згуртованих в українських школах і садках та до нашої тут на місцях праці. Ваше і Відділів СУА материнське ставлення до потреб наших шкіл дає нам запоруку, що ми не самі: за нами й за нашою працею стоїте Ви, дорогі наші заокеанські сестри з Вашим щирим українським серцем і зі щедрістю Ваших працюючих рук. І за це Вам наша глибока вдячність!

І Ви, наші жертвенні заокеанські сестри, що під Вашим, пані Голово проводом, даєте такий вияв любови до „меншого“, бо потребуючого брата і наша Централь ОУЖ

Наталія Андрусів показує учневі, як держати ракету
Mrs. Natalie Andrusiw teaches tennis to students in Philadelphia, Pa.

Ми призвичаїлись вже до того, що українська жінка у майже всіх ділянках нашого громадського, суспільного і політичного чи професійного життя займає становища рівнорядні з чоловіками. Ми уважаємо це фактом самозрозумілим і безспірним, коли бачимо українську жінку рівнорядною партнеркою чоловіків на політичних позиціях, у проводах громадських інституцій, на ключевих становищах в науці, мистецтві — не згадуючи вже про нашу літературу, яка — під цю пору, переживає рішучу перевагу жінки над чоловіком, зокрема на еміграції. Але поза цими стандартними вже позиціями, які здобула безсумнівно українська жінка є ще й інші ділянки нашого життя — (додаймо до цього, позиції незвичайно важливі і рішальні для здоров'я і високого стандарту нашої громади) — в які включається українська жінка і,

із її невтомною головою п-нею О. Павловською, якби Ви знали, скільки втертих сліз смутку, скільки радості і скільки підтримки у праці тим усім, що їм нераз руки опадають з безсилля та безнадійності, приносить Ваша праця! Якби Ви знали!

Нехай же ці сльози радості потрібуючих будуть Вам заплаатою за Вашу жертвенну, а таку корисну працю.

За управу делегатури ОУЖ у Мозаху:

Ольга Пеленська, голова
М. Сімків, секретарка

Із білим мячем

до того, в яких вона також починає займати провідні місця. Маємо на думці справу фізичного виховання і спорту.

Не є і не були нічим новим для нас осяги наших жінок у спорті впродовж останніх десяти років. Такі прізвища як Орисі Кобзар, Наталки Нижанківської-Войновської, Ірини Барнич-Дубас, — наших спортових чемпіонок, стали відомі кожній і кожному хто цікавився справою фізичного виховання нашої громади. В легкій атлетиці, руханці-приладівці, спортових грах, наші жінки досягали високих стандартів, напевне при більш сприятливих політичних умовах, здобули б — хто зна, чи не світову славу.

Коли йде про один із найшляхотніших і найбільш лицарських родів спорту „білий спорт“ — теніс, — на цьому полі панував між нашим жіноцтвом все таки деякий застій — зокрема, не лиш у чисто змаговому пляні, а передусім в ділянці інструкторства, себто навчання і то, правильного навчання, цього знаменитого спорту, який особливо цінний тим, що він, з погляду фізичних спроможностей, однаково доступний так для чоловіків як і жінок.

Якраз на цьому полі — в останньому часі у нашій „українській“ Філадельфії зайшло кілька подій, які дозволяють сподіватись що цей стан застою перервано і то перервано знову завдяки — жінці.

На весну цього року у нашій пресі можна було прочитати вістки про те, що у Філадельфії організується для молоді обоїх полів тенісові курси. Нарешті! — можна було вигукнути з вдовolenням, — зокрема коли спостерігається переможний марш популярності тенісового спорту — який на ділі почався від часу, коли Карпатський Лещетарський Клуб почав влаштовувати щорічні тенісові змагання на „Союзівці“ під спонзорством У. Н. Союзу. Хто це такий? — що береться за діло правильного навчання нашої молоді гри в теніс, гри, яка дає змагунові і змагунці не лиш фізичну вправність і тугість, та виробляє

індивідуальну змагову твердість і віру у власні сили — але й граціозність, легкість і свободу рухів та правильну, стриману, спортову поведінку.

На диво (хоч може й не на диво?) — організаторкою цих курсів виявилась — знову жінка, відома, до речі, нашій громаді в останніх роках майже виключно з мистецької, зокрема співацької діяльності — пані Наталія Андрусів, дружина відомого мистця маляра, Петра Андрусіва. Добре, — знаємо, що Наталія — співачка, але що вона знає про теніс? Хто знає тенісистку Наталію Андрусів і що вона може навчити нашу молодь?

Може досить багато, навіть дуже багато. Це стане нам ясне, коли повернемося думкою у довоєнні часи, згадаємо Коломию і молоду дівчину-змагунку, Наталку Семіонівну, ту, що колись здобула чемпіонат Покуття, першенство Яремча і мистецтво Львова в довоєнних роках. Це власне теперішня п-ні Н. Андрусів.

Перші свої відомості про теніс здобула мала — (навіть ще не молодода) Наталка — (їй було всього тоді 12 чи 13 років) від Петра Франка, сина нашого великого письменника, що в довоєнних роках перебував у Коломиї. Спочатку мала Наталка подавала лише мячі — перший крок до тенісової кар'єри, такий самий перший крок, від якого починали численні великі, світові чемпіони теніса. Потім приходять „оказійні“ гри з тенісистами, що чекали на партнерів, а які бачили талант малої дівчинки. Внедовзі Наталка вже грає, — отримує свою власну першу ракету, перемагає в перших змаганнях, виграє з щораз поважнішими „фірмами“ і вже знає: вона ніколи не покине тенісу, хоч може не завжди буде змога змагатись. Якраз, коли Наталка Семіонівна, тоді кільканадцятирічна дівчина, йде від однієї перемоги до другої — приходить зумовлений життєвими умовами виїзд на працю на Волинь. Там вона ще грає, — але з нашого овиду вона зникає. Потім приходить дальший виїзд до Варшави,

далі війна — важкі еміграційні роки і здається з тенісом вже кінець..

Щойно після приїзду до Америки починає наново контакт із своєю улюбленою грою пані Наталія, яка коротко перед війною одружилась із мистцем Петром Андрусевом. Вона знаходить контакт із американськими тенісистами, організує курс для американської молоді в Овшен Ситі, навчає теніса американських студентів гайскулів, каледжів, і... чекає. Чекає — поки збудиться зацікавлення між нашою молоддю, яка, якщо цікавиться практично в цій країні спортом — то найменше ще тенісом.

Але хвиля зацікавлення надпливає. В Дітройті виростають наші нові чемпіони, в Торонті закладається тенісовий клуб „Львів“, в Шикаго „Леви“ грають безперервно — і лише „футбольна“ Філадельфія — спить.

Чи радше — вже не спить. Коли впродовж минулих тижнів хтось зайшов би до Гантінг Парку — міг би побачити у різних днях тижня — як навколо чорноволосої, тендітної постаті відомої з співацької естради — гуртується громадка дітей. Хлопців, дівчат, а навіть і старших. Там пані Наталія вчить своїх пупілів: не лише правильної подачі м'яча, доброго „бекгенду“ і „форгенду“, але й спортивного завзяття і належної, опанованої і характерної поведінки. „Якто, ти не можеш «взяти» м'яча під сіткою?“ — питає одного із своїх учнів — такого самого малого дівчака, яким була вона колись, коли її вчив гри в теніса Петро Франко. — „Мусиш! Ось я зараз тобі покажу“.

І показує. Усім цим Славам, Миросям, Борисам, Влодкам, Марійкам, Олегам — хлопцям і дівчатам, які горнуть до спорту і які хотіли б знати цей спорт, справжній, шляхотний — ще й поза футбольною площею — яка, зрештою, — на щастя, для дівчат закрита.

Не брак і старших на курсах пані Наталії. Не брак і американських молодих людей. Недавно пані Наталія зорганізувала показ теніса, в якому взяв участь чемпіон юніорів Східної Пенсильвенії, Юк Квін. „Коли мої учні і учениці підтягнуться настільки, що змо-

Тиха працівниця

Тихо промайнула у пресі вістка про смерть Осипи Ракочої у березні ц. р. Лиш найближча родина і кілька друзів провели її у Філадельфії в останню дорогу. Бо в віці 78 літ уже мало залишається однолітків і приятелів. А її трудяще життя заслуговує на більшу згадку.

Осипа Ракоча походила з роду Янковських і народилась на Поділлі (с. Струсів, пов. Тереховля). Вона не могла здобути повної середньої освіти, бо в тих часах її дочкам лиш зрідка давали. Але вистала в патріотичній родині і багато читала. Коли вийшла заміж за одного з найкращих організаторів Поділля, поселилася із ним у Настасові. Повдовівши, вона закінчила семінарійні курси у Львові та почала вчителювати. Перша світова війна застала її в Купчинцях, але доля загнала її з трьома дітьми у табір Гмінд під Віднем. Там вона заробляла на життя канцелярською працею, а в рр. 1917-20 провадила хлопчачу бурсу в Чехії. По війні стала керівницею українського сиротинця в Тереховлі. У цій „Захоронці“

жуть вже змагатися з своїми американськими ровесниками, — каже пані Наталія, — я дам їм змогу спробувати сил в американських клубах, з якими маю постійний контакт. А з найздібнішими і найбільш охотними гратиму і під час зими. Коли можна буде, на відкритому повітрі, коли треба буде, в залі при світлі. А на весну...“

...На весну, коли знову в Гантінг Парку задзвенять напняті струни ракет і коли дівчата і хлопці пані Наталії увійдуть у повну спортову „форму“, може відбудеться перший у Філадельфії тенісовий турнір? Ось, якби так — міжшкільні змагання школи СС. Василіянок проти Катедральної Школи? По обох боках маємо вже молодих і наймолодших здібних тенісистів.

Ще на одному полі українська жінка показує українським чоловікам правильний шлях, навчаючи наших дітей справді шляхотного спорту. (О-як)

виховувалась уся дівчата в патріотичному дусі і була українським острівцем серед усіх, польською мовою ведених шкіл. Тереховельщина ніколи не забуде тих дитячих вистав, хорів, виступів із ритмічними вправами і багато інших дитячих імпрез, що їх вона організувала. Це був великий вклад в освіднення й громадську поставу тієї округи.

Вона повела також дбайливо свою власну родину. Троє її дітей закінчили вищу освіту й проявили себе вже в громадському й професійному житті.

Друга світова війна застала її в дочки Ганні, що вчителювала в гімназії Рідної Школи. Із нею разом вийшла вона в велику мандрівку, піклуючись внуками. У 1949 прибула до ЗДА й незабаром вступила до 48 Відділу СУА у Філадельфії. Слабке здоров'я не дозволило їй уже чинно співпрацювати. Але своєю увагою до праці СУА вона показала, як дуже її цінить і розуміє.

На схилі свого життя Осипа Ракоча віддала ще одну прислугу своєму народові. Вона близько знала Целіну Зигмунтовську, що була великим коханням Івана Франка. Постать Целіни й кохання до неї ще досі не зовсім в'яшене й зрозуміле. Своім спогадом, що був поміщений у ч. 11, 1956 „Нашого Життя“, Осипа Ракоча причинилась у великій мірі до в'яшення їх взаємин в останніх роках.

Із нею зійшла в могилу тиха громадська працівниця, що без розголосу й шуму проорала велику ниву. Їх видала багато галицька земля. Однією з кращих була покійна Осипа Ракоча. Нехай прибрана земля буде їй пером!

Л. Б.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У дописі з Джерзи Ситі в ч. 8, 1958, через недогляд пропущено прізвище п-ні Садівник, яка займає пост скарбника у 71 Відділі СУА. Прохаю виправити цю помилку й перепрошую за недогляд.

Оксана Кравченко
секретарка

Вечір письменниць

64 Відділ у Нью Йорку виявляє гарні почини. Торік впровадив виставку жіночої творчості, що дала перегляд творів наших мисткинь. А цього року — на тлі нової виставки — перевів вечір письменниць, щоб поклонитись нашим літературним талантам.

Вечір відбувся дня 11. жовтня. В гарно влаштованій домівці Відділу зішлась численно публіка. Бачимо о. пароха церкви св. Юра, тендітну постать поетки Наталії Лівницької-Холодної, письменницю Дарію Ярославську з чоловіком, поетку Ірину Шуварську з чоловіком і наймолодшу з них — поетку Леся Храпливу. Є й мисткині-рецитаторки — спокійно-опанована Іванна Кононів і палка Валя Калин. А окрім того ті, що люблять і цінять літературу.

Вечір відкрила голова Відділу п-ні Христина Воевідка. Зясувавши ціль вечора, вона передала провід культ.-освітній референтці п-ні Іванні Рожанковській. Ця привітала присутніх і подала коротку програму. Першою точкою була доповідь п-ні Олександри Животько про місце письменниць у нашій літературі.

Доповідниця широко опрацювала свою тему. На вступі зясувала становище жінок у модерному суспільстві та їх наступ на всі ділянки життя. Згідно з деякими теоріями — це є знаком занепаду культури. Але всі признаки занепаду — а доповідниця вичислила кілька їх, як молодечу злочинність чи плиткість розваг — є в більшій мірі твором чоловіків, як жінок. На тлі цього виділяється шлях української жінки зовсім особливо. Вона міцна й реальна, має глибоке почуття відповідальності і неабияку відвагу. Це виявляється особливо в шляху українських письменниць, що двигають майже весь тягар літературного процесу на чужині.

Доповідниця поділила їх на три групи — з першої еміграції, з центральних земель і зі західних земель. До першої групи належить Галина Журба, Оксана Лятуринська, Наталя Лівницька-Холодна, Ірина Шуварська. До другої —

Докія Гуменна, Людмила Коваленко, Ольга Мак, Олена Звичайна, Ганна Черинь. До третьої — Дарія Ярославська, Ірина Винницька, Оксана Керч, Марія Струтинська, Софія Парфанович і Марія Головінська. Окремо згадала групу молоді, що виявила себе вже на цій еміграції, як — Віра Вовк, Леся Храплива, Емма Андіївська, Женья Васильківська. З признанням висловились про Ірину Книш, яка презентувала себе цінною біографією Н. Кобринської.

Доповідь, що дала глибоку аналізу творчих вартостей кожної письменниці, держала слухачів у напруженні. Потім почули вони уривки з творів Д. Гуменної, Д. Ярославської й Л. Коваленко у мистецькому читанні Іванни Кононів і Валі Калин. Наталя Лівницька-Холодна прочитала сама декілька своїх віршів, що глибоко зворушили присутніх. Зчерги В. Калин прочитала вірш Віри Вовк „Елегія“, а І. Кононів вірш І. Шуварської „І не дивись“ Цей цикл замкнула молода поетка Леся Храплива, відчитавши свої ліричні мініатюри.

Пізно ввечері п-ні Рожанковська закрила програму, запрошуючи публіку до смачної перекуски, що її приготували членки Відділу. Швидко потворились групки, що обмінювались враженнями. Довкруги присутніх письменниць згуртувались їх вдячні читачки. Жаль, що Відділ не подбав про їх твори, які знайшли б напевне покупця, прикрашені власноручним їх підписом.

Почин 64 Відділу був наскрізь вдалою культурною імпрезою, що приносить йому честь. Варто було б повторити її в наших більших центрах. До цього покликані Окружні Ради СУА, що репрезентують зорганізоване жіноцтво у даній окрузі.

ЮВІЛЕЙ „НАШОГО ЖИТТЯ“

Із грудневим числом Наше Життя закінчить 15 літ свого існування. З тієї нагоди грудневе число присвячуємо цьому 15-літтю. Прохаємо присилати свої враження й побажання.

НОВІ ВИДАННЯ

Діма: Пересаджені квіти. Песа на три дії. Видавництво „Перемога“. Буенос Айрес, 1957. Песа нагороджена на Літ. Конкурсі ЗУАД Комітету. Ст. 65.

Воно часто буває так, що театральна песа досягає читача наперед живим, а щойно потім друкованим словом. „Пересаджені квіти“ відіграв Український Театр в Америці задовго до того, заки вона появилась друком.

У майстерному виконанні УТА ожили її постаті. Христина Л. Крушельницької та Зоя Івги Куліш були справжніми „квітами“, що зацвіли у чужій землі. Та найбільш інтензивного життя набрали — завдяки майстерній грі — графиня в інтерпретації Ніни Горленко і служниця, що її відіграла Олімпія Добровольська. З такими спогадами підходимо до невеличкої книжечки, що ось недавно появилась.

Цікаво прослідкувати хід цієї песи. Подумана в жанрі легкої, салонної речі, вона й справді осягає таку свою ціль. Торкається легко й з гумором поважних речей, кидає на них деяке світло, але не розв'язує їх. А властиво розв'язує на свій лад так, як ми хотіли б, щоб воно було.

У нашому театральному репертуарі немає надто багато творів такого жанру. Тому треба радіти, що він побачив світ на сцені і вийшов друком. Це дає змогу й іншим театральним гуртам поставити його. А молода авторка, яка недавно тому дістала знов нагороду на конкурсі Об'єднання Українців Австралії, продовжує свою грацію. Як зачуваємо, вона прибула недавно тому до ЗДА. Вітаємо її в цій країні й бажаємо, щоб вона побачила свої твори у виконанні УТА. Л. Б.

КВІТИ У КІМНАТІ

Осінньою порою забираємо всі квіти до кімнати, що були дотепер у нашому городчику. Нелегко їх усіх умістити. В продажі є міцні підставки на колісцятках у такій висоті, щоб квіт діставав із вікна відповідне світло. А колісцятка дозволяють легко їх пересувати по кімнаті, коли її чистимо.

Посмертна згадка

ДІТРОЙТ, МИШ.

Ділимося сумною вісткою з усім членством СУА, що 9. серпня 1958 відійшла на вічний спочинок членка 26 Відділу СУА Олександра Вільхова. Родом із Київщини, вона належала до молодших членок нашого Відділу, бо прожила лиш 38 літ. Покинула трое нелітніх дітей і чоловіка. Членки Відділу віддали їй останню прислугу під час панатихиди й похорону. Від СУА попрощає Михаїлу над могилою п-ні Михайлина Шандак.

Всі відчуваємо великий біль, що такою молодою відійшла Вона від нас. Спи, дорога Союзяно, спокійним сном! Нехай вільна земля Вашингтона буде Тобі пером!

Ст. Заплітна, секр.

МІЖНАРОДНЯ ЖІНОЧА ВИСТАВКА У НЬЮ ЙОРКУ

Міжнар. Жін. Виставка тривала цього року від 3.-9. листопада. Її перебіг подамо в черговому числі. Окремою подією цієї імпрези було шанування п-ні Олени Лотоцької.

Щороку Жіночий Національний Інститут, що влаштовує цю виставку, відзначає почесною медаллю видатну жінку. Цього року його увага звернулася у бік українського жіноцтва, що вже сьомий рік під ряд виставляє. Вибір упав на голову Союзу Українок Америки, як визначну його представницю.

Церемонія відзначення відбулася під час відкриття виставки, дня 3. листопада ц. р., о год. 8. Там президентка Жіночого Національного Інституту п-ні Скотт привітала п-ню Лотоцьку і вручила їй почесну медалю. У своїй промові зясувала її життєвий шлях і заслуги.

П-ні О. Лотоцька прибула в супроводі голови Виставкового Комітету п-ні Іванни Бенцаль та членок його ексекютиви пп. Різник, Мітринги й Навроцької.

Присутні склали пані голові щирі бажання. Короткий життєпис із світлою її появився в програмовій книжці виставки.

НАШІ ПОМЕШКАННЯ

В попередньому числі заохотили ми українські господині — подавати світлини своїх мешкань. У відповідь дістали ми кілька запитів. Радіємо, що наш почин знайшов зрозуміння. Ми прохали робити світлини нутра хати, якщо в ній є певні осяги чи спроби української нотки в устаткуванні чи прикрасах. Однак можна присилати й інші світлини. Кожне гарно влаштоване мешкання цікаве для нас, бо живе в ньому й улаштувала його українська родина.

Світлини можна робити з цілої кімнати, або лише фрагмент її — вікно, групу фотелів, стіну з полочкою. Добре залучити до цього точний опис.

ДОПОМОГА БАБУСІ

Наша акція Допомоги Бабусі охоплює вже вісім стареньких жінок. Деякі з них були громадськими діячками, одна була визначною медсестрою української армії, а одна повернулася із заслання. Яка радість для нас — допомогти їм своєю увагою та невеликою грошовою допомогою! Усі наші Бабусі дістали адреси Відділів, щоб могли безпосередньо контактуватися із ними.

Чекаємо дальших зголошень. Ще є декілька старших жінок, що сподіваються нашої допомоги.

ЦЕГОЛКИ ДОМУ СУА

З радістю повідомляємо, що ми відпроварили перших 200 дол. із цього року на сплату моргеджу. В міру приходу нових „цеголок“ буде зменшуватись наш довг. Сподіваємось до XII Конвенції вповні сплатити його!

Багато Відділів уже відгукнулось на те, а в останньому часі 5, 17, 20, 40, 50, 68 Відділи прислали свої пожертви. Чекаємо дальших посилок. Час Конвенції уже недалекий!

НОВА ДИТЯЧА КНИЖЕЧКА

В попередньому числі заповіли ми появу збірки казок „Золоті дзвіночки“ Іванни Савицької. У міжчасі книжка вже побачила світ. Чудові ілюстрації розяснюють текст, що його так чекає українська дітвора.

Відділи СУА дістануть певну кількість книжок до розпродажі. Прохаємо поширити їх у передсвятчному часі, коли кожна дитина чекає якогось подарунку.

ІТАЛІЙСЬКІ ЗІРКИ

Недавно тому висловив хтось сміливе твердження, що американський фільм шукає зірок в Європі. Не всі з тим погоджуються. Хіба не має досить признання Одрі Гепберн чи Ева Гарднер? Навіть Марілін Мунро запрошують фільмувати в Англії!

Але щось воно таки є з тими „європейськими зірками“. Ще згадуючи славетну Грету і Марлену — американський фільм таки визбирував там свої таланти. Воєнна хуртовина припинила це, як зрештою не сприяла й фільмовій продукції в Європі. А тепер уже починають знов гостинні виступи, а згодом і переносяться сюди нововідкриті „зірки“.

Перед ведуть італійки. Це ж країна сценічних талантів! Джіна Лоллобригіда увійшла перша в серця американської публіки. Вона може найбільш зрозуміла, бо хоч забарвлена італійським темпераментом, проте її фільми й постановки удержані в рямцях тулешних вимог.

А Софія Лорен? Її начебто бажали протиставити примхливій Мерлін, що вже занадто легковажила собі публіку. Коли враховувати успіх, то це вдалося. Софія Лорен вже стала широко популярна. Її первісний чар полонив маси, а скулисте обличчя стало модним.

А тепер третя італійка увійшла на екран. Анна Маняні здивувала всіх драматизмом своєї постаті й відвагою в інтерпретації. Вона зовсім не дбає про смак американського глядача, просаджує свої окремі засади — драматизму й сили переживань. Покищо дивує всіх новизною своєї гри — має своїх прихильників і таких, що її не люблять.

Всі ці жінки вносять щось нового у фільмову гру. Не можна сказати, щоб вони були кращі від американських артисток. Вони інакші — і це є підставою їх успіху.

До програми Конгресу

Підготовка до 2. конгресу Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, вимагає від нас з'ясування наших ідеологічно-програмових напрямних, що були основою нашої дії дотепер, та на яких спиратиметься праця об'єднаних організацій в майбутньому. Питання ці дуже важливі, та вимагають всесторонньої застанови. Для підготування матеріалів до Конгресу покликано до життя Програмову Комісію, якої завданням буде спrecизувати становище української організованої жінки у вільному світі до всіх сусп.-громадських явищ на рідних землях, та на землях нового поселення. В склад Комісії увійшли пп.: Олена Залізник, Олена Лотоцька, Ірина Павличовська, Марія Стратієнко, Лідія Бурачинська, Стефанія Пушкар, Наталія Пазунок, Кекилія Гардецька, Марія Біляк, Оксана Генгало.

Головою Комісії вибрано п-ню Стефанію Пушкар, секретаркою п-ню Наталю Пазунок.

На першій своїй сесії Комісія намітила два головні питання, що стануть предметом її дослідів:

1. **Українська жінка у вільному світі та її відношення: а) до нашого народу на Рідних Землях; б) до пануючого режиму на тих землях.**

2. **Українська жінка у вільному світі та її завдання на новому місці поселення.**

В рамках тих двох проблем Комісія намітила подрібний план праці та розподілила теми своїм членам для дальшого опрацювання. Подаємо головніші із тих питань, які саме тепер є темою дослідів та будуть предметом нарад Комісії в найближчому часі. Із проблем, що відносяться до Рідних Земель Комісія працює над зібранням матеріалів про положення української

жінки на рідних землях у дома, на праці й на засланні.

До проблем української жінки в країнах нового поселення, намічено взяти до розгляду такі обов'язки української жінки:

1. Втримати родину на найвищому рівні української духовости.

2. Плекати почуття єдності в родині й громаді, та змагати до повної толеранції релігійної і політичної.

3. Впоювати ідейність в українську молодь та всіми засобами протиставитись зростаючому матеріалізму.

4. Допомогти дітям здобути як найвище знання, для використання його в користь Батьківщини.

5. Зібрати відомості про осяги української жінки у вільному світі на полі науки і мистецтв. Влаштувати виставу жіночої творчости в часі Конгресу. Це питання вимагає співпраці усіх організацій, членів СФУЖО.

6. Прослідити можливості активної співпраці української жінки в громадських і державних організаціях країн нового поселення та її участі в боротьбі зі суспільними злочинами, які загрожують родині (дитяча злочинність, алкоголізм) і т. п. Ця ділянка виявить труднощі, які мусить поборювати українська жінка в різних країнах поселення та намітить напрямні для самозбереження родини. У цьому питанні співпраця всіх членів СФУЖО з Програмовою Комісією є також конечна.

В коротці ми накреслили головніші питання, які будуть предметом студій Комісії на найближчий час. Про дальший хід праці Комісії подамо інформації своєчасно.

Ст. Пушкар

ВШАНУЙМО ПРАЦЮ ВЕЛИКОЇ ВЧИТЕЛЬКИ!

Коли покійна голова СФУЖО Олена Кисілевська обходила 85-ліття своїх народин і 70ліття громадської праці, приходило на думку, що на таке саме признання, яке дало українське жіноцтво її постаті, заслуговує й інша заслужена громадянка, письменниця й виховниця, що формувала характери молоді генерации українських жінок впродовж довгих років — Константина Малицька. Однак свідомість, що вона живе в тяжких умовах большевицької окупації здержувала від починів у тій справі; спинав страх за її долю.

Та коли з-поза залізної зависи дійшла провірена вітка, що вона вже давно покійна, треба би оцінити і закріпити друкованим словом її заслуги — не як посмертну згадку, а як пошану невтомній праці, яку посилювала її глибока ідейність і хрустальний характер. Треба видати окремою книжечкою характеристику самовідданої, ідейної праці вчительки, що відіграла в нашому житті останні десятиліття 19. і початку 20. століть дуже важну роль, а якого то типу жінки К. Малицька була зразковою представницею.

Однак можна б рівночасно в тій публікації відсвіжити в пам'яті сільветки таких жінок, як Уляна Кравченко, Манія Білецька, Євгенія Бохенська, Ольга Ціпановська, Марія Паньківська, Стефанія Пашкевич і інших, що положили чималі заслуги на педагогічному полі й рівночасно були визначними громадськими робітницями чи письменницями.

У вільному світі живе багато учениць цих визначних учительок, які в молодому віці користали з їх скарбів знання і їх шляхетних душ. Живе також чимало таких, які вже зрілими людьми співпрацювали з ними на громадському полі. Тож буде кому відгукну-

Із життя наших централей

Загальні збори ОУЖ Англії

Дня 27. вересня зійшлося у Домі СУБ-у в Манчестері понад сорок представниць зорганізованого

чалось звітування голови і поодиноких референток, закінчене звітом секретарки про діяльність 16 Гуртків ОУЖ і звідомленням член-

Управа Обеднання Українських Жінок Англії

Сидять зліва: пп. Л. Голубович, М. Цебрій, д-р Г. Калужна, Л. Саїк і С. Венгер. Стоять: пп. Л. Клименко, А. Остапюк та п. Роснецька.

The Board of the Ukrainian Women's Organization in Great Britain

жіноцтва. Голова ОУЖ п-ні д-р Ірина Калужна відкрила 8-мі Загальні Збори ОУЖ і покликала до президії п-ню О. Роснецьку на предсідницю, а пню А. Демчинську й Л. Саїк на секретарок Зборів. Обрано також Резолюційну Комісію у складі — пп. Л. Голубович і М. Цебрій.

Слідували привіти від духовних і громадських чинників. Потім по-

тись на цей почин і допомогти перевести його в життя своїми спогадами та матеріальною допомогою. А українське зорганізоване жіноцтво, що спільним зусиллям поставило пам'ятник на могилі с.п. Олени Кисілевської і підготує видання її життєпису напевне щиро відгукнеться на заклик вшанувати українську вчительку, як найбільш заслужений у нас тип жінки-громадянки.

Чекаємо на голос Вашого серця!

Олена Залізняк
голова СФУЖО

ки контрольної комісії. По короткій дискусії над звітами, уділено — на пропозицію контр. комісії — абсолюторію уступаючій управі та заряджено перекуску, зорганізовану місцевим Гуртком ОУЖ.

Після перерви знову всі зійшлися до залі нарад, щоб продовжувати Збори. Тут розгорнулася широко дискусія над вибором нової Управи. Як звичайно в нас буває, трудно було її скомплетувати. Дотеперішні членки Управи вже перетомлені довгими роками праці, а нових трудно спонукати до такого обов'язку. Та все ж вкінці прийняла провід дотеперішня містоголово п-ні О. Роснецька. Містоголовою стала п-ні А. Демчинська, яка й обняла культ.-освітню референтуру. Секретаркою залишилась п-ні М. Цебрій, а скарбничкою п-ні А. Остапюк. Референткою суспільної опіки стала п-ні М. Дюк, а членками Управи пп. Л. Саїк і В. Андрусишин. Дотеперішня голова ОУЖ п-ні д-р Ірина Калужна очолила Ревізійну

Комісію, до якої ввійшли пп. С. Венгер і К. Залізна.

Дальше дискутовано про напрямні праці на майбутнє. Однією з тем був: конгрес СФУЖО у 1959 р. і вибір на нього делегатки з Великобританії. Дискутовано також над збіркою грошей на кошти подорожі нашої делегатки на конгрес в Атенах. Широко обговорено пошкваллення праці по Гуртках ОУЖ і втягнення до них чужинок, дружин українців, дальше прапор ОУЖ і передплату жіночих журналів, тощо. Ухвалою резолюцій і спільною молитвою закінчено ці 8-мі з черги Заг. Збори ОУЖ у Великобританії. Л. Г.

УКРАЇНСЬКИЙ ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ

У днях 30. і 31. серпня і 1. вересня ц. р. відбулась на Оселі ім. Ольжича в Лігайтоні Конференція Українського Золотого Хреста. У висліді нарад рішено перенести о-сідок Гол. Управи з Нью Йорку до Дітройту. До Гол. Управи ввійшли: п-ні Марія Квітковська, голова, пп. Анна Левкут і др. Галина Лашенко, містоголово, п-ні Галина Білоус, секретарка, п-ні Катерина Ониськів, скарбничка, п-ні Тетяна Мойсюк, фін. референтка, п-ні Володимира Кавка, орг. референтка, п-ні інж. Ніна Михалевич, сан. референтка. Культ.-освітня, виховна й пресова референтура: пп. Оксана Генгало, др. Наталя Пазуняк, Марія Харамбура, др. Г. Лашенко. Окрім того стали членами Управи: пп. М. Стружовська, Ст. Коцюба, Т. Заліська, М. Повх і А. Куропась. До Контр. Комісії увійшли: п-ні Павлина Різник, голова, пп. Марія Кукіз і Анна Наконечна, члени.

ІЗ КОНГРЕСУ В АТЕНАХ

У цьому числі подаємо уривок із звіту п-ні Наталі Гладій про її участь у конгресі Міжнар. Жін. Союзу. Цілий перебіг конгресу буде незабаром розісланий членам-організаціям і членкам-прихильникам СФУЖО.

Члени-організації, що дістали збіркові листи на покриття коштів подорожі делегатки, прохаємо приспішити збірки та надіслати їх у найближчому часі до канцелярії СФУЖО.

UKRAINIAN WOMAN

OUR ENGLISH COLUMN

Our Youth and Their Mission

Just recently, a well-known Ukrainian journalist, Halyna Lashchenko, has written for *Our Life* a series of articles on Ukrainian youth in the free world, their problems and their mission. At this point many of our readers may wonder why should so much controversy surround this very question. Our answer is simple; the role of Ukrainian youth today constitutes a very important, if not the most important problem on the Ukrainian forum.

Let us then examine the background of our young men and women and investigate the source of this perplexing question. A greater percentage of our youth does not remember their homeland. Having left Ukraine's threshold as children of two and three, they hardly recall its beauty and its unique charm. In a physical sense, they have few tangible memories. Their childhood was a tiresome journey full of constant dangers, as their parents and they fled in search of freedom. Having found shelter in the United States, they quickly became part of this international "melting pot", overcame language barriers and made friends with their American schoolmates. Many of them enrolled in colleges and universities where they became excellent if not top students. Boys went to serve in the army alongside other citizens. They met American-born children of Ukrainian descent. Together they imbued the culture of the New World and became its full-fledged citizens.

It would seem that the older generation should be justly proud of their young set. They have succeeded in assimilating into this democratic community, and what's more, they have managed in winning in it a place of distinc-

tion. Before them lies a secure future offered by the opportunities of the free world. All difficulties seem to be solved, all fears allayed. What then, constitutes this problem voiced by Halyna Lashchenko?

The dilemma facing today's Ukrainian youth is the extent of their duty towards their homeland. Our young men and women are well-oriented in Ukraine's struggle for freedom. They were made aware of her high ideals and the tremendous sacrifices offered upon the altar of her national independence. Now, after three centuries of fighting unaided against both imperial Russia and Red Moscow, Ukraine has suddenly found strong support. Since World War II the free world realized that the enslavement of the satellite nations and threats of "cold war" are anything but peaceful policies on the part of Soviet Russia, and began an extensive campaign of precaution against a common enemy.

Ukrainian youth can play a vital role in this contest between Communism and Democracy. For despite the fact that they have been adopted by a new homeland, they are still bound by strong ties to the land of their fathers. They still are able to understand its problems, feel the tragedy of its long struggle, and desire its freedom and independence.

This, therefore, is the mission of our youth. They stand on a delicate balance, on the threshold of two worlds. Their motherland has yet to find a solution to her problem; it is still enslaved. Their adopted country is in need of aid in her search for new means of counteracting the Red peril.

The path of duty lies clear for our young men and women. With

their wide knowledge and ability as children of the two worlds they are to take an active part and serve in this strife between the East and the West. Halyna Lashchenko who, we are sure, is supported in her opinion by Ukrainians all over the world, has summed up their role in one precise statement. She says, "Ukraine's young men and women should be the strongest and the best prepared ones amongst all youths of today's world."

AN EVENING WITH THE AUTHORS

This October UNWLA's 64th Branch in New York held an unusually interesting reception in order to introduce four Ukrainian women authors to an enthusiastic public. The highly cultured "Get acquainted" program included an excellent lecture on the role of women authors in Ukrainian literature—be a well-known literary critic Alexandra **Zhywotko**, well-rendered recitations of prose and poetry excerpts, and finally, the actual presentation of Daria **Yaroslawska**, a novelist, and Natalia **Cholodna**, Irena **Shuvarska**, and Lesia **Chraplyva**, poets, to the audience. Refreshments and informal discussion followed the official program. The meeting has justified its purpose since contact was established between the author and the reader.

UKRAINIAN GOLD CROSS HOLDS CONFERENCE

Ukrainian Gold Cross held its Conference this year during the Labor Day week-end, August 30 and 31, and September 1 on the premises of their summer resort at **Lehlghton**. As result the seat of the Board was transferred from New York to Detroit. Mrs. Maria Kwitkovska of Detroit was elected as the new president of the organization.

A REPORT ON CONGRESS IN ATHENS

The Congress of International Women's Alliance held at Athens, in August of this year, has focused the light on the modern woman in her role as a civic leader. Mrs. Natalia Hladiy, WFUWO's delegate to the Congress, has prepared a detailed report on its procedures, and discussed her post-congressional impressions at an informal reception held on October 19, 1958 by the Paris branch of the Ukrainian Women's Association of France.

THE PODILLA REGION

Podilla, a big plateau in Ukraine, is bounded in the southwest by the Dniester River, in the North by the Buh Valley, and spreads in form of a wide plain far into the East. The population is wealthy, the soil is rich and fertile. But this part of the country was more open to the outside influence, because over the centuries many armies and merchants passed through. This influence is reflected in the folklore.

The folk attire of central Podilla is suited to the existing climate with its hot summers and long, severe winters. Heavy woolen materials, homespun linen and fur coat are constituent to the folk costume, because they offer enough protection from wind and cold weather. In addition many fabrics obtained from the store are used for making the complete outfit. Women buy material with small flowery design for making skirts, cloth for their furcoats, and big beautiful scarfs. They dislike too rich ornamentation and use embroidery only sparsely. However they must have a big expensive kerchief which they wrap around their heads in the fashion of a turban. They like also to wear a necklace of heavy coral. Their furcoats are often trimmed with colorful yarn. The folk attire is worn by the women of Podilla with dignity and pride.

The beauty of this native costume is due mainly to the exquisite style and the well chosen materials out of which it is made.

A GLIMPSE INTO A UKRAINIAN HOME

Ukrainian families in America have tried successfully to give their home the "Ukrainian look" and atmosphere. Embroidered drapes, curtains and doilies, or even a painting depicting a Ukrainian scene has obtained the desired effect. It is evident that the Ukrainian housewife finds satisfaction in her role as an ingenuous interior decorator with unlimited sources of inspiration.

We urge our readers to send in photographs of their homes, for on this basis we will be able to judge the ingenuity and taste of the Ukrainian housewife. We are certain that these samples will arouse enthusiasm and will influence other Ukrainian homemakers in interior decorating.

A NOTE FOR TENNIS ENTHUSIASTS

This summer Mrs. Natalia Andrusiw conducted tennis lessons on the courts of Philadelphia's Hunting Park. Mrs. Andrusiw, a skilled player and one-time championship winner, has gathered about her a group of tennis enthusiasts which profited from her experienced directions. Now that summer coaching has ended, some of Mrs. Andrusiw's students continue their tennis lessons in the gymnasium. She plans an intramural tournament in the near future and has hopes of testing her team's skill with that of tennis teams in other cities.

FRIED CHICKEN WITH TOMATO GRAVY

(6—8 servings)

- 1 Stewing Chicken, cut into pieces
- 2 T. flour
- 1 tsp. salt
- ½ tsp. pepper
- Fat for frying
- 1 onion, chopped
- ½ cup water
- ½ lb. tomatoes
- ½ cup sour cream
- 1 T. finely chopped dill (or 1 T. finely chopped dill pickle)
- Parsley

Place flour salt and pepper into paper bag. Shake each piece of chicken in the bag until well floured.

Heat the fat and fry the floured chicken in it until the piece are golden brown. Remove chicken to roasting pan, and brown the onion in the fat, removing it to roaster when it is brown. Add the water, cover roaster and bake 30 minutes in moderate oven (300°).

Remove skins from tomatoes, cube and add to chicken. Bake another 20 minutes or until chicken is tender. Add sour cream, chopped dill and parsley and mix well. Serve with fluffy rice.

POTATO AND CHEESE DUMPLINGS

- 3 C. mashed potatoes
- 1 C. cottage cheese
- 1 T. vegetable shortening
- 1 onion-chopped
- 1 tsp. salt
- pepper
- 3½ C. sifted flour
- 1 egg-beaten
- 1 C. water
- ½ tsp. salt
- 5 slices fried bacon-chopped.

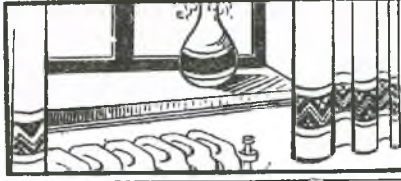
Add cottage cheese to potatoes. Brown onion in shortening, add salt and pepper and mix with potatoes and cheese.

Make dough by combining flour, egg, water and salt. Roll thin on floured board and cut into circles about 3" in diameter. In center of each circle place 1 Tbs. of potato mixture. Place dumplings into 3 quarts of boiling salted water and continue to boil them 4 minutes after they float. Remove into a colander and spray with a little cold water to set them. Garnish with chopped bacon and serve immediately.

These are delicious served with sour cream.

OUR LIFE

Edited by Editorial Board
Published by the Ukrainian
National Women's League
of America, Inc.
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
Phone MA 7-7945

У НАШІЙ ХАТІ

Низько-калорійне харчування

Кожна дружина й мати кладе собі таке завдання. Бо від цього залежить не тільки її й чоловіка стрункаша лінія. Але в великій мірі здоров'я цілої сім'ї. Вага дівчорі й молоді повинна зростати в невеликій прогресії, а вага дорослих держатись на одному, устійненому рівні. Із перегодування і невідповідних складників харчу постає багато недуг.

В кожній упорядкованій хаті знаходиться в купальні вага. Вона допомагає слідкувати за цією справою. Важимось раз на тиждень, стараючись, щоб ми були завжди так само зодягнені і взуті. Найкраще вагу записувати в окрему нотатку. Це допоможе нам відповісти на запит лікаря при якомусь захворюванні.

Ця вага є нашим дороговказом. Чи треба нам схуднути, чи потовстіти — вона скаже нам ясно й виразно. А який фізичний розвиток нашої дитини — також прочитаємо на її скалі. Відповідно до того укладаємо наш стравоспис.

Першою його передумовою — це різnorodність харчу. Його прагне кожна людина й засада ця давня, як світ. Але коли хочемо побудити до їжі нашу дитину, що „не має апетиту“, чи облегшити діету дорослому, що хотів би зїсти вареників зо сметаною — тоді це є необхідне. Їжа мусить мінятись постійно, щоб включити всі складники та не дати відчути якоїсь недостачі.

Їжа повинна обіймати — протеїни, для відбудови й утримання клітин, вітаміни й мінеральні солі і досить вуглеводнів і товщу, щоб доповнила калорії цілого дня. Не треба додавати, що їжа повинна бути свіжа й добре приправлена.

Калорії: Головним складником кожного харчування (сніданку, полуденку, обіду) повинні бути високо-калорійні харчі. Це є масло, сир, яйця. До цього приходять

як додатки, інші складники (городина, овочі, солодоші). Все це подаємо лиш у необхідній кількості, щоб не перевантажуватись зайвим харчем.

Протеїни — це м'ясо, риба, сир, яйця й молоко. Це головна підстава нашого харчу. Протеїнову вартість має також желатина, яку можемо комбінувати з іншими стравами. Протеїни є дуже важні особливо тоді, коли стараємось утратити на вазі. Вони підтримують наші клітини тоді, коли організм переходить цю перемену.

Овочі й городина. Вони засобляють наш організм вітамінами й мінеральними солями. Їх калорійна вартість мала, отже великого значення вони не мають. Та притому побуджують апетит. Одначе овочі з великим складником цукру (виноград) чи крохмалю (банани) є калорійні і їх треба теж обмежити.

Зернові продукти. Хліба, каші й булок не слід цілком виключити з нашого харчу. Вони додають нам вітаміни Б, заліза й інших мінералів. Одначе їх треба обмежити в нашому харчуванні до найбільш кінцевого.

Товщ. В засаді знаходяться товщеві складники в протеїнових харчах, бо м'ясо, молоко і сир його мають. У невеликій кількості можна додати його до страв. Але розважувати добре, щоб додаток готового товщу був якнайменший.

Солодоші. Для завершення щоденного харчування лакоминки потрібні. Коли підбирати не-відживні складники і невелику кількість, тоді вони навіть побажані.

Непотрібно зовсім у нашому харчуванні: підлив і товстих лакоминок. Без них можна поставити зовсім добре й смачно нашу кухню.

У школах домашнього господарства, які є тепер при багатьох каледжах, студентки укладаючи

стравосписи, старанно обчислюють калорії. Те саме діється в шпиталях, санаторіях, а навіть кращих ресторанах. Тим більше повинна це враховувати кожна господиня. Бо ж її столівники не є чужі, платні гості, а її найближчі — власна рідня.

Подаємо головні страви, які — згідно з табелями шкіл домашнього господарства — повинні бути підставою харчування.

Юшки:

Борщ
Курячий росіл
Грибова юшка
Помідорова юшка
Капусняк
Городинна юшка

М'ясні страви:

Битки
Варена або печена курка
Печеня без підливи
Різотто
Січеники
Риба варена або смажена

Городина у всіх видах

Овочі:

Яблука
Черешні
Бросквині
Морелі
Виноград
Грейпфрут
Грушки
Сливки
Помаранчі

Овочеві соки:

Яблучний
Морелевий
Виноградний
Помаранчевий
Грушковий
Ананасовий

Лакоминки:

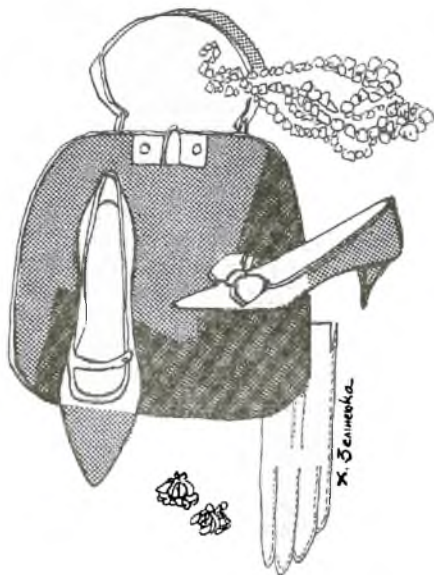
Компоти
Суфле
Морожене
Желятинки

Зірка

МОДНІ ДРІБНИЧКИ

Хто їх не любить? Оті торбинки, шалики, рукавички, що так завершують елегантну постать.

А воно нелегко їх дібрати. Бо хоч великий вибір, проте нераз

греба добре набігатись, щоб знати відповідне.

Модні доми виробляють тепер чудові комбінації. Наприклад — торбинку і черевик із тієї самої шкіри. Або рукавичку одним відтінком темнішу, як торбинка.

Взагалі тепер у торбинках і рукавичках великий вибір. Їх носять або точно того самого кольору, що й плащ чи костюм, або в відповідній контрастній красці.

Таке ж є із шаликом. Коли плащ є темного, спокійного кольору, тоді він оживляє його відтінком капелюха. А може бути й того ж кольору, що суконка, чи підшивка...

Цього року з'явився новий аксесуар — намисто. Маємо його великий вибір. Разок-два білих перел найбільш відповідне для скромних ранішніх суконь. Але в пополудневих чи вечірніх є цілі фантазії кольорових разків. Кілька низок грубих коралів на шиї, спливаюче намисто до половини грудей, або довгі разки, що сягають до стану. Все в кольорі сукні, або ядро контрастові.

А добирати це все — чи не приємне завдання?

**жертвуйте на пресовий фонд
„Нашим малятам“**

Як водиться?

КОЛИ Й ДЕ ВІЛЬНО ЖІНЦІ КУРИТИ?

Я сама не курю й ніколи не тягнуло мене до того. Але тому, що в моїй родині всі курять, то маю зрозуміння для курців. Однак не можу зрозуміти, як це жінки можуть курити на вулиці! Давніш це було строго заборонено. А тепер дуже легко можете побачити навіть молоду дівчину, як курить, чекаючи на когось. Чи це так прийнято тут? Як задивляється на те добірне американське товариство?

Новоприбула

Це правда, що курення на вулиці стало тепер частим явищем. Опінія американського товариства теж осуджує це і Ви часто знайдете такі думки в Емілі Повст, визначної спеціалістки товариської етикетки в Америці. На її думку — закурювання на вулиці — це брак опановання і цього жінка не повинна показувати. Найбільша спокуса — це чекання під крамницею чи театром. Тоді вона хвилюється й поборює це негодування папіроскою. Але вона повинна це перебороти.

Правда, модерне життя створює ситуації, коли папіроска на вулиці стає можлива. Наприклад в авті. У ньому проводите нераз довгі години й трудно було б для жіночок курців не закурити.

Тітка Христина

ЯК ЗБЕРЕГТИ МОЛОДІСТЬ?

Це не звична в нас порада на косметичні теми. А вислід дискусії, яку перевів один американський тижневик. Його наміром було показати, як можна почувати себе молодим і в старших роках. Як це звичайно буває — тижневик скликав форум і перевів дискусію на ту тему. Зібрав учених психологів, урядовців, матерей, мистців. І ось у висліді ціла маса думок, із яких ми вибрали лиш кілька:

1. Перестань писати щоденник, а заложи собі термінатор, себто записник про те, що думаєш робити.

2. Усвідоми собі, що багато проблем для тебе вже розв'язаних, бо вже поза тобою. Отже життя стає простіше й свободніше.

3. Не бійся признатись до свого віку. Тоді він перестане лякати тебе.

4. Купи собі щось такого, що ти давно вже собі бажала, хоч воно ніяк не входить у твій бюджет.

5. Викинь усі старі книжки з шафи, а купи собі нових.

6. Напиши листа до незнайомої особи, яку ти поважаєш за її прикмети і вискажи їй признання.

7. Придумай собі нову зачіску.

8. Одягни завтра до праці найкращу свою суконку.

9. Пошукай собі нових друзів.

10. Зацікався якимсь родом спорту й ходи на всі спортові змагання.

Що з того виберете собі?

ПРИМХИ МОДИ

Восени звичайно появляються кратчасті матеріали. А цієї осені вони прямо завоювали всі ринки. Модні доми випробовують усякі на своїх моделях — крати, кратки, краточки — кольорові, пестрі, спокійні, комбіновані, на шовках, на вовнах, на коцах. Деякі моделі то навіть варто було б поставити „за крати“!

Цікава комбінація строю появилася восени, а саме — костюм, зложений із вовняної суконки (твід) та жакетику з тієї самої матерії. Це одяг на день, на вулицю. А ввечері суконка, завдяки коронковим аплікаціям із нового синтетичного виробу „аленкон“, може правити за вечірню.

Великі доми чоловічої моди заповідають і тут певні зміни. Поволі починає в чоловіче вбрання вдиратись кольор. В літі це було вразно видно, бо чоловіки носили шовкові сорочки і штани в кольорі топазу, глибокого аквамарину, притупленої зелені. А ввечері тепер, поруч із чорним і білим „таксидо“ виходить також темно-брунатна краска.

Віра Ке

ІЗ ОБРАЗОТВОРЧИХ ВИСТАВ

На виставці модерністів, що відбулась весною в Нью Йорку, виставляли свої картини Ярослава Геруляк, А. Оленська-Петришини і Христина Оленська. Критика дуже прихильно прийняла їх твори.

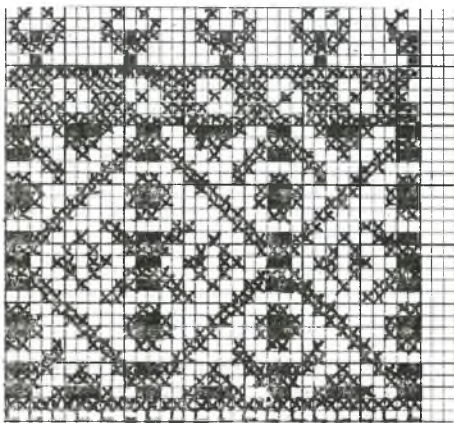
Українська ВИШИВКА

ВИШИВАНІ СУКНІ

Поміж українськими дівчатами пробиваються талановиті одиниці і в творенні моди. Багато їх сту-

діює модне креслення, де вивчають матеріали та їх примінення. Клич „вишиваних вечерниць“ захопив і їх. Як можна би примінити вишивку до сучасної моди?

НАШЕ ЖИТТЯ — ЛИСТОПАД, 1958

Оця думка зацікавила студентку **Оксану Струк** із Філадельфії. Вона спробувала це на кількох моделях і вийшли чудові помисли. Подаємо два їх проекти. Вони приготовані для „вишиваних вечерниць“ 43-го Відділу, але можуть послужити й усім читачкам *Н. Життя*. Бо ж напевне в усіх наших центрах готуються такі вечерниці.

1. **Коротка вечірня сукня** з шовкової тафти. Потрібно $6\frac{1}{2}$ ярдів матеріалу, широкого на 45" Вишивка у ядро контрастовій красці, примінена у стані й на рукавичках.

2. **Довга вечірня сукня** з шовкової крепи. Потрібно $6\frac{1}{2}$ ярдів матеріалу, широкого на 36" Вишивка обводить виріз зпереду і з-заду. При білій сукні можна взір вишити чорним або помідоровим.

Шлюбні китиці, похоронні вінки й коші

та всі роди квітняної декорації знайдете

в квітній крамниці

І. Рожанковської

45 E. 7th Street
NEW YORK, N. Y.

ХРЕСТИКОВИЙ ВЗІР

Рідкий вуставковий взір добре годиться для прикраси вечірніх суконь. Вишивати можна нитками або кораликами. Як підклад уживати грубу сітку.

ВИШИВАНІ БЛЮЗКИ

З НАЙЛОНУ И БАТКСТУ

знайдете на кожну величину

в КООПЕРАТИВІ „БАЗАР“

822-823 N. Franklin St.

Philadelphia 23, Pa.

Борщ чернігівський

Потрібно:

- 1 ф. мяса
- ½ головки капусти
- 2-3 картоплини
- 3 бурячки
- 1 кабачок сер. величини
- ½ склянки фасолі
- 2 квасні яблука
- 2 помідори
- ½ склянки помідорових повил
- ½ склянки сметани
- 2 ложки масла
- 1 цибулина
- 1 петрушка (корінь)
- 1 лавровий листок
- 2 горошини запашного перцю

Помити мясо і кістки, залити холодною водою і варити, аж мясо змякне. Тоді вийняти його і порізати на частинки. Кістки продовжувати варити ще 2-3 години, а потім процідити вивар.

Окремо зайнятись городиною. Пошаткувати буряки і тушкувати (душити) під покришкою. Підсмажити посічену цибулю, петрушку і кабачки, порізані на кубики. Зварити фасолю.

До вивару з костей вкинути картоплю, порізану на частинки і заварити. Коли закипить, вкинути тонко нашатковану капусту і варити 15—20 хвилин. Потім вкинути тушковану і підсмажену городину, свіжі, кусниками нарізані яблука й помідори, варену фасолю, лавровий лист, запашний перець, сіль і варити, аж буде все м'яке.

Розливаючи на тарілки, класти по куснику вареного мяса, сметани і посипати зеленню петрушки.

Гуляш із баранини

Потрібно:

- 1½ ф. баранини
- ½ ложки муки
- 2 зубці часнику
- 1 ложка товщу
- 3 помідори
- ½ склянки сметани

Баранину обібрати з товщу, порізати на кусники і кинути на розігрітій товщ. Обсмажити з оццю.

Товщувати (душити) під покришкою, підливаючи час від часу трохи води. Окремо розварити помідори й перетерти через сито. Коли мясо вже готове, залити його помідорами і додати розтертого часнику скільки хто любить. Подавати з рижом.

Баклажани з помідорами

Потрібно:

- 1 баклажан
- 2-3 помідори
- 1 цибулина
- 3 ложки оливи
- 3 ложки оцту
- 1 ложка цукру
- 1 ложка кропу
- дрібка перцю

Баклажан обібрати, порізати кусниками і зварити. Відсідити. Додати помідорів, нарізаних скибками, січеної цибулі і кропу. Перемішати це з оливою й оцтом, цукром, перцем і сіллю. Виложити до салатирки.

Помідори з м'ясною начинкою

Потрібно:

- 5-6 помідорів
- 1 ф. мяса
- 1½ ложки рижу
- 1 цибулина
- 1 ложка тертої булки
- 1 ложка масла
- 3 горошини гіркого перцю

До підливи:

- 1 ложка муки
- 1 ложка масла
- ¼ склянки сметани
- ¼ склянки буліону або води

Свіжі помідори обмити, зрізати верх і вийняти з них сок і насіння. У заглибину вложити м'ясну начинку. Зверху посипати це тертою булкою, покрити гарячим маслом і поставити до печі, щоб запеклось. При подачі на стіл залити підливою.

Начинка: Змолоти мясо, вимішати з підсмаженою цибулею, сіллю й перцем та звареним рижом.

Підлива: Зладити ясну засмажку з просіяної муки й масла, розвести буліоном або водою і сметаною.

Налисники зі сметани

Потрібно:

- 4 яйця
- 3 ложки цукру-мучки

- 1 горнятко муки
- 2 ложки масла
- 3-4 ложки сметани

Втерти жовтка з цукром і ванілією, додати сметани. Вбити білка на шум і вимішати легко з жовтками й пересіяною мукою. Розігріти частину масла на пательні, вляти четвертину тіста, розвести рівно й смажити на не надто сильному вогні. Подавати гарячі з овочевим соком.

Торт Ірини

Потрібно на корж:

- 5 яєць
- 1 горнятко цукру
- 1 ложечка порошку *creme of Tartar*
- 1 горнятко муки

На начинку:

- 3-4 яйця
- 1 горнятко цукру
- сок із помаранчі
- сок із пів цитрини
- ф. масла
- трохи тертої помаранчевої шкірки

Муку пересіяти тричі, щоб була готова. Жовтка, цукор і 5 ложок зимної води вбивати на шум. Окремо вбивати на шум білки, додавши ложечку порошку. Коли все готове, дати шум до жовтків, легко вимішати, додаючи потрохи муки. Вилляти це у високу, вимашену тортівницю і пекти у добре вигрітій печі на 325° пів години, а потім ще на 350° чверть години. До печі не заглядати першої пів години.

Коли спечене, перевернути тортівницю на дощину так, щоб вона виставала поза край (щоб доходило повітря). Чекати доки прохолодне.

Начинка: Розбити добре тріпачкою цілі яйця, додати цукор, сок із помаранчі й цитрини. Вляти в посудину, яка стоїть у киплячій воді і бити далі на парі, аж згусне. Тоді поставити, нехай прохолодне. Окремо вбити на шум масло, а коли добре вбите, додавати потрохи до холодного крему і ще вбивати.

ЧАС ТО ГРОШІ!

Своєчасно внесена передплата дає здорову фінансову підставу видатництву.

ХОТІЛА Б Я ЛІТАТИ...

Як горобчик пролітає
Вище всіх дерев, тоді я
Зажурюся, та й питаю:
Чому я того не смію?
Чому я літати не вмію?

Вгору, в синяві простори
Я б летіла, та й летіла:
Я б купалась там, де зорі,
Я б на сонці крильця гріла, —
Коли б я літати вміла!

Прилітала б додомоньку
Привітати маму й тата,
Що так любить свою доньку,
Та... не вмію я літати, —
Тільки граюсь коло хати...

О. Кобець

ЗАЙЧИК У ПАРКУ

Під кущиком у парку
Живе сірецький трусь —
Про це лиш знає Марко,
Одарка і Павлусь.

Звідкіль він там узявся,
І де його батьки,
Я зайця не питався,
Бо він плохий такий...

Ми все несем під кущик
То хлібця, то листків,
Щоб зайчик побігущий
Голодний не сидів,

Щоб вивірку Варварку
Чим погостити мав,
Щоб під кущем у парку
Самотній не скучав.

Р. Завадович

дуже зла й нападає на людей. Отже, вважайте.

І справді, коли Оріся й Івась доходили вже до узлісся та повернули на стежку, що вела до річки, де неподалеку було їх картопляне поле, вони помітили на вогкому піску свіжі сліди: одні більші, а другі такої ж форми, але менші. Менших слідів було багато. Якись звірі видно проходили тут просто до води. Івась показав ці сліди татові. Тато уважно їх розглянув, порахував і сказав:

— Ось бачите, я вам казав правду. Це тут недалеко живе ведмедиха з малими дітками. Їх мабуть у неї троє. Дивіться, як будете вибирати картоплю, то ніде не лишайте ніодної на поверхні землі, бо як дізнаються ведмеді, то на той рік вже ніодної не лишать нам; всю повиривають та поїдять.

Скоро всі вони були на картопляному полі й взялися до роботи. Тато викопував корч за корчем, а діти з веселими співами й сміхом на перегонки, наповнювали свої кошики та носили їх на межу, де лежали мішки.

Восени день коротший ніж влітку. Скоро сонце стало хилитися до заходу. В його червоних проміннях ліс видавався ще кращим, де-не-де ще стояли дерева в своїх розкішних кольорових уборах, а деякі вже світили голим гіллям. Тільки ялинки простягали свої пушисті зелені гілочки. Над річкою став підійматись туман, стало холодніше. Діти побігли до узлісся, назбирали сухого ломачця та листя й розклали вогонь. Тато почав готувати вечерю для себе й дітей. Дядько Максим обіцяв приїхати по картоплю та забрати дітей на свою підводу. Поки юшка докипала, Оріся попрохала дозволу в тата побігти до лісу. Там недалеко ялинки вона бачила кущ, увесь вкритий червоними ягодами глоду:

— Це буде гарна китиця для мамі. Я наломаю гілочок з ялинок та перемішаю їх з цими гілоч-

Осіня пригода

Оріся жила зі своїми батьками та братиком Івасем в Канаді на фермі, далеко від міста. Частина землі, що належала до ферми була під лісом, за яким протікала гарна річка. Цей лісок, за яким постягалося невеличке картопляне поле, був дуже гарний. Весною там було багато квіток, а влітку і восени діти збирали там ягоди. Коли починалися шкільні вакації, Оріся й Івасик часто з татом і мамою ходили через той ліс до річки ловити рибу. Гарний то був час! Тоді вони zostавались на березі річки цілий день. Варили юшку зі свіжої риби, пекли смачну, сипку, „ліскову“ картоплю просто на вогні, який розкладали на березі, а вже купались в річці досхочу.

Швидко проминув час літніх вакацій, кінчались веселі прогулянки. Діти почали ходити до школи. Після літньої перерви все, що вони чули й бачили в школі, видавалося їм тепер особливо гарним і цікавим.

Але одного вечора тато сказав до дітей:

— Слухайте, діти! Завтра ви не підете до школи, доведеться вам пропустити один день. Починаються дощі, а наша картопля, що виросла над річкою, ще й досі не викопана. Я боюся, щоб вона не почала гнити. Ми підемо туди, я буду копати, а ви будете вибирати та зсипати її в мішки.

Це трохи засмутило Орісю, бо завтра в школі мали бути співи та її улюблена лекція з географії. Та вона розуміла теж, що треба допомогти татові, а тому на другий день вона встала дуже рано, збудила Івася, вони взяли мішки, лопати й з татом пішли до річки. Коли діти доходили до лісу, тато їх попередив:

— Як будемо йти лісом, то не забігайте далеко вбік від стежки. Дядько Максим казав, що в нашому лісі тепер є ведмедиха. Восени вона завжди має діток і тоді буває

ками з червоними ягідками та ще додам фіялкового морозу, що його тут на узліссі багато. Ходім Івасю! — закликала Оріся до брата. Діти побігли до лісу. А там весело було бігти, розкидати ногами зівяле листя, що вже ворохами лежало долі, то з розгону падати на нього, качатися, то хапати цілі жмути й обсипати один одного з веселим реготом і бігти все далі й далі.

Ось вже й той гарний кущ вкритий ягідками. Оріся зробила гарну китицю:

— Це буде для мами, — сказала вона, а тоді знову почалася весела гра. Не помітили діти, як стало вже темніти, не помітили, що далеко зайшли вони від картопляного поля.

Перший схаменувся Івась:

— Ой дивись, Орісю, ми дуже далеко вже забігли. Давай вертатися до тата.

Оріся забрала свою китицю, діти побралися за руки й попростували до стежки, що виводила їх на поле. Раптом Оріся згадала, що під ялинкою, де вона складала свою китицю, забула хустинку.

— Знаеш, Івасю, йди ти сам до тата, а я зараз тебе дожену, тільки заберу хустинку, — сказала вона та й повернулася назад до ялинки. Швидко знайшла те місце, де сиділа, але хустинки там не було. — І де б вона поділася? — думала дівчинка, розгортаючи сухе листя під ялинкою. В цю хвилину за її спиною затріщало сухе гілля. Хтось ішов до неї просто з лісової хащі. Оріся обернулася, глянула та й так і завмерла. В кількох кроках від неї стояла велика груба ведмедиха, а з-за її спини виглядали маленькі кумедні ведмедики з кругленькими, цікавими, блискучими очками. Їх, мабуть, зацікавила така невидана, невідома для них істота, як ця маленька дівчинка. Та стара ведмедиха не дуже тішилася цією зустріччю. Оріся боялася її, а вона боялася Орісі не так за себе, як за своїх маленьких діточок.

— К-р-р-р — остережуючо гарчала вона. Як на команду всі ведмедики почали драпатися по ялинці вгору. „К-р-р“ ще раз повторила стара та вирушила проти Орісі. Але й Оріся зрозуміла це

„кр-р-р“ Вона несамовито дико скрикнула й почала бігти до стежки, що вела на поле до річки. Їй здавалося, що вся ведмежа родина переслідує її. Можливо, що так воно й було, та в цей час тато, занепокоєний довгою відсутністю дітей, пішов їм назустріч. Він вже здалеку побачив Івася й почув крик Орісі. Разом з Івасем побігли рятувати дівчинку. Але все скінчилось добре. Ведмедиха не наважилась доганяти Орісю. А може вона й не думала цього робити? Діточки її вже давно сиділи на верхечку ялинки, ніхто їх не міг досягнути. Оріся летіла, як вітер назустріч татові, якого вже здалеку побачила. З голосним плачем кинулась вона йому на груди й ще довго тремтіла з переляку. Тато приголубив свою донечку, за-

спокоїв. Вони вернулися до свого вогню, де в казаночку докипала смачна юшка. Діти добре повечеряли та відпочили.

Незабаром приїхав за ними дядько Максим. Всі гуртом поїхали додому, а вдома діти довго розповідали мамі про свою пригоду.

На другий день у школі Оріся розповідала про все, що трапилося з нею, своїм товаришкам і навіть намалювала ведмедиху з дітьми так, як вона їх бачила. Вчителька теж зацікавилася Орісиною пригодою та забрала в неї малюнок, щоб показати іншим дітям.

Тепер вже дівчинка більше не шкодувала, що перепустила цей день в школі. І татові допомогла і ведмедів побачила та ще не в зоопарку, а просто на волі.

Н. Наркевич

„Кр-р-р“ ще раз повторила стара й вирушила проти Орісі.

Закінчилися уже наші Окружні Зізди. Мені пощастило бути в Дітройті, а й на других Окр. Зіздах були представниці Централі. Всі звітували про діловий їх рівень, запал до праці й талановиті сили в наших округах. Всюди відбулись рівночасно річні збори Окр. Ради — отже все йшло згідно з новим статутом. Відчувалось зацікавлення Конвенцією і Конгресом. Радісно починаємо новий, громадський рік!

Перед Окружним Зіздом я відідала **Шикаго**. Окружна Рада, заснована у 1956 р., не встигла розвинути своєї діяльності. Треба було поговорити з Відділами на цю тему, розглянутись у їх праці, вислухати їх побажань. Дня 18. і 19. жовтня я відбула зустрічі і розмови. Як мило було зустріти давніх працівниць і побачити нових при праці!

Журнал „Наше Життя“ закінчує в цьому році 15 літ свого існування. Великий шмат часу! Дня 1. січня 1944 р. вийшло перше його число. Щороку прибувало читачок, а тепер він став необхідний кожній українській жінці. Вшануймо ж цей його скромний ювілей датком на пресовий фонд!

Дня 30. і 31. жовтня відбулись у Нью Йорку загальні збори **Національної Ради Жінок Америки**. Це найвищий збір громадських діячок в ЗДА, що дає перегляд усіх громадсько-творчих сил країни. З гордістю заступала я в цьому гроні Союз Українок Америки і зложила звіт із цілорічної праці С.У.А.

Олена Лотоцька
голова

Окружні Зізди виказали, що **приріст** членок в округах ще далеко не досягає числа 500. Приєднання нових членок не йде таким шляхом, як повинно би. А це здається — найкраща маніфестація в честь 500 героїських жінок — оті членки, що стають в ім'я їх до громадської праці! Перед нами ще зимовий сезон. Використаймо його для приєднання їх!

В міру того, як росте зацікавлення українським народнім мистецтвом, шораз більшого значення набирає **Музей С.У.А.** Його етнографічна збірка — найкраща в ЗДА. Та її треба постійно доповняти й удосконалювати. Упорядкування експонатів, їх зберігання й виставлення — це велика праця. Для тієї цілі думаємо створити комісію Музею С.У.А.

Окрім того почнемо в 1959 в нашому журналі сторінку, що подаватиме вісті про працю й розвиток Музею. Там знайдете вістки про почини Музею, нові предмети, бібліотеку і т. д. Також розглядатимемо інші етнографічні збірки чи матеріали, що знаходяться у приватних людей.

Радіємо дуже починаю Окр. Ради в Рочестері, яка започаткувала збірку річей, світлин, пісень, звичаїв, віршів і т. д. під гаслом **„Наша Батьківщина“**. Це дуже добра думка розглянутись в округах, що з цінних памяток нашого минулого та народнього мистецтва там залишилося. Про поступ цієї збірки теж будемо повідомляти у вістях із нашого Музею.

Стефанія Пушкар
містоголова
голова

ЦЕНТРАЛЯ ОДЕРЖАЛА
від 15. вересня до 26. жовтня 1958

На річну вкладку:

Від.	2	Честер	20.00
	19	Амстердам	20.00
	35	Озоне Парк	10.00
	46	Филадельфія	20.00
	49	Бофало	20.00
	50	Бетлегем	20.00
	59	Балтімор	20.00
	71	Джерзі Ситі	10.00

На Організаційний фонд:

Від.	2	Честер	5.00
	13	Честер	5.00
	19	Амстердам	5.00
	35	Озоне Парк	5.00
	46	Филадельфія	5.00
	49	Бофало	5.00
	59	Балтімор	5.00

На резервовий фонд:

Від.	2	Честер	10.00
	35	Озоне Парк	5.00
	40	Аллентаун	5.00
	46	Филадельфія	10.00
	49	Бофало	10.00
	50	Бетлегем	10.00

На конвенційний фонд:

Від.	2	Честер	10.00
	13	Честер	5.00
	35	Озоне Парк	5.00
	46	Филадельфія	10.00
	49	Бофало	10.00
	59	Балтімор	5.00

На фонд Централі:

Від.	2	Честер	60.00
	35	Озоне Парк	10.00
	43	Филадельфія	35.00
	49	Бофало	40.00
	50	Бетлегем	5.00
	69	Лорейн	38.00

На фонд СФУЖО:

Від.	2	Честер	9.00
	43	Филадельфія	5.25
	49	Бофало	6.00
	69	Лорейн	5.70

На Дім С.У.А.:

Від.	52	Филадельфія	10.00
	СУМА,	Филадельфія	1.00

На цеголки Дому С.У.А.:

Від.	5	Дітройт	75.00
	17	Маямі	20.00
	20	Филадельфія	25.00
	40	Аллентаун	15.00
	50	Бетлегем	20.00
	68	Сиракюз	50.00
	п. Ева	Дудяк, Гекетставн	1.00

НЕ ЗАБУДЬТЕ вислати Ваш Національний Даток до УНФонду
на адресу:

Ukrainian Congress Committee of America, Inc.
302 West 13th Street — New York 14, N. Y.

Із Окружних Зїздів

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Дня 55. жовтня зійшлись численно членки Відділів у Домі СУА. О год. 11 голова Окр. Ради п-ні Анна Сивуляк відкрила Зїзд молитвою. До президії зборів вибрано п-ню Амалію Рублеву на голову, а п-ню Ірину Петрівську на секретарку. З черги приступили Відділи округи до звіту.

Іменем Відділів звітували: п-ні Юлія Тершавська з Честеру (2), п-ні Ірина Петрівська з Філадельфії (10), п-ні Ніна Самокішин із Трентону (11), п-ні Ярослава Кобрин із Честеру (13), п-ні Михайлина Чайковська з Філадельфії (20), п-ні Марія Горін із Милвил (39), п-ні Ангеліна Банах (41), п-ні Марія Пашук (42), п-ні Осипа Грабовенська (43), п-ні Олена Котович (46), п-ні Вікторія Савчинська (48) всі з Філадельфії, п-ні Олена Маруненко з Бетлегему (50), п-ні Стельмах з Балтимору (59).

Для опрацювання їх звітів вибрано звітну комісію у складі пп. Качанівська (20), Луців (59) і Самокішин (11).

Президія покликala управу Окр. Ради до звіту. Звіт, що його складала голова п-ні А. Сивуляк, дав повну картину праці Окр. Ради.

На фонд „Мати й Дитина“:

Від. 1	Нью Йорк (на Ерл.)	90.00
13	Честер (ф. бабуні)	20.00
22	Шикаго	60.00
22	Шикаго (ф. бабуні)	25.00
20	Філадельфія	21.00
33	Клівленд	99.00
33	Клівленд (ф. б.)	15.00
47	Рочестер	31.00
47	Рочестер (ф. б.)	5.00
57	Ютика	30.00
57	Ютика (ф. бабуні)	15.00
59	Балтимор	10.00
63	Дітройт	10.00
63	Дітройт (сиротин.)	10.00
64	Нью Йорк	15.00
64	Нью Йорк	40.00
64	Нью Йорк (стип.)	20.00
66	Нью Гейвен	44.00
„ 69	Лорейн	90.00
Укр. Організація, Вашингтон		50.00

З подякою

**А. Кульчицька, фін. секр.
Анна Сивуляк, касієрка**

Це є: репрезентаційні завдання на терені УЖКА і ЗУАД Комітету, Ген. Федерації Жін. Клубів та Інтернац. Інституту. Це потягає за собою багато засідань та вимогу співпраці. Далше — організаційні завдання на терені округи, а саме — відвідини Відділів та співпраця з ними. А третє — це є певні імпрези, що є виявом жіноцтва цілої округи, як Свято Жінки-Героїні чи міжнародній фестивалю. Окрім того Окр. Рада влаштувала пікнік спільно з 11 Відділом у Трентоні. Підготова Окр. Зїзду розпочалась ще перед вакаціями і в тій цілі вибрано три комісії — організаційну, виховну і звязків. На цьому місці голова зложила членкам управи й комісіям щирю подяку за успішну співпрацю. З черги промовила іменем конт. комісії п-ні Михайлина Чайковська. Ствердила, що книги Окр. Ради знаходяться в повному порядку і поставила внесок на уділення абсолюторії.

Розпочалась дискусія над звітом. Вона зачіпила дві основні проблеми, а саме — круг діяння Окр. Ради і приєднання членства. Виринуло домагання, щоб Окр. Рада більше вглядала у працю Відділів, вимагала від них плянів праці, частіш відвідувала їх і старалась піддержати ті, що занепадають (п-ні О. Грабовенська). Це вимагає від Окр. Ради скріплення її організаційної роботи. Дома-

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на могилу бл. п. Ольги Заремби, матері двох наших активних членок, складаємо \$5.00 на пресовий фонд Н. Ж.

Ярослава Гудзяк
касієрка 68 Відділу СУА
у Сиракюзах, Н. Й.

Замість квітів на могилу моїх незабутніх, коханих Батьків складаю 6 дол. на пресовий фонд Н. Ж.

Марія Стефанів

Замість квітів на могилу незабутнього редактора Вол. Лотоцького складає 2.00 дол. на пресовий фонд Н. Ж.

Зеновія Терлецька

гання зрештою оправдане, але чи стане сил на те, при дальших завданнях Окружної Ради?

На жаль, ніхто не торкнувся в дискусії її праці репрезентаційної та спільних імпрез. А вони теж заслуговують на увагу. Окр. Рада репрезентує українське жіноцтво в Інтернаціональному Інституті і тут рішуче потребує підкріплення в праці. Ці можливості для нас замало використані. Також спільні імпрези як Свято Жінки-Героїні чи фестивалю не знаходять у Відділів належної піддержки. А вони свідчать про нас у громаді й перед американським світом.

По переведеній дискусії уділено уступаючій управі абсолюторію. Для уложення листи нової управи вибрано номінаційну комісію, до якої увійшли: пп. Чайковська (20), Банах (41) і Грабовенська (43). Заряджено обідову перерву. Окр. Рада подала обід, до якого засіло 40 осіб.

Першою точкою по обіді було відчитання листи нової управи, яку зала прийняла оплесками. До нової управи увійшли: п-ні Анна Сивуляк, голова, п-ні Марія Євсєвська (43), містогорова, п-ні Ірина Качанівська (20), секретарка, п-ні Ірина Петрівська (10), заступниця, п-ні Марія Бабяк (48) касієрка, і референтки: п-ні Осипа Грабовенська (43), культ. освітня, п-ні Софія Барусевич (20), виховна, п-ні Амалія Рублева (46) супс. опіки, п-ні Самокішин (11) преси.

Слідувала гутірка п-ні Марії Біляк на організаційні теми. Вона вийшла з заложення, що кожна людина має обовязок супроти свого народу. Поруч чоловіка має його й жінка. Тому перед Союзом Українок Америки велике завдання урухомити половину нашого суспільства для громадських справ. Його значення величезне. І після сили й спромог організації нас цінять у власній громаді і міряють у нашому окруженні. Конвенція — це власне маніфестація наших сил. Тому її треба дуже дбайливо підготувати. У звязку з тим доповідниця висунула ряд кличів до Відділів СУА: Приєднуйте членок! Читайте обіжники! Будьте

горді на свою організацію! А коли це не діється, тоді запитує — чому?

Дискусія старалась насвітлити цю справу. Приєднання членок не є легке, бо життєве темпо сильно абсорбує жінку (п-ні Ясінська). Одначе треба шукати доріг і засобів. Дуже побажані були б тут народжені молоді жінки (п-ні М. Чайковська). Кожна членка повинна притягнути свою знайому чи приятельку (п-ні О. Маруненко). Хор чи аматорський гурток має велику притягаючу силу (п-ні І. Петрівська).

Виринуло також питання, як спонукати членок до точного вплачування вкладок (п-ні Я. Кобрин). Це в великій мірі залежить від касієрки, яка повинна це пригадувати (п-ні Кочерган). Звісно, насильне стягання або скреслення не доведе до цілі. Треба мати терпеливість і охоту все пригадувати й заохочувати.

На жаль, дискусія не дала відповіді на всі „чому“, що їх висунула доповідниця. Наприклад — чому в нас така байдужість до справ організації? Чому тут народжене жіноцтво сторонить від неї? Чому так трудно зложити управу в деяких Відділах? Тим більше треба застановитись над тим на других Окр. З'їздах.

Виховну гутірку п-ні Люби Онуферко прочитала п-ні М. Євсєвська. Доповідниця розглянула завдання молоді матері і висунула ряд домагань, яким способом могла б організація їй допомогти. Вони увійшли у висновки З'їзду, отже прочитаємо їх на іншому місці. Доповідь п-ні Івонни Савицької давала поради матерям різного віку. Це були цікаві сугестії і спостереження, в яких теж підкреслена роля бабуні, тітки й хресної матері. Їх теж незабаром прочитаємо в пресі, отже немає потреби їх вчисляти.

Дискусія над виховною темою була дуже оживлена. В ній забирали слово п-ні Н. Можнацька (дитячі сходи), п-ні О. Лотоцька (закуп дитячих книжечок), п-ні О. Котович (опіка над шкільними дітьми). Виховна справа — це одне з найбільш суттєвих завдань жіночої організації і тому знайде в ній завжди зрозуміння.

З черги говорила п-ні м-р. На-

талія Котович про можливість звязків. Її гутірка була побудована на досвіді з музичного світу, в якому вона діє. На її думку Союз Українок Америки має дуже цінні можливості в Інтернаціональному Інституті та Культурних Олімпіадах. Там можна б піддержувати чи вносити виступи наших солісток чи хорів, а також танкових груп.

Ці думки піддержала п-ні Анна Сивуляк, яка знає це середовище. Через пізну годину дискусія вже не могла розвинути. Тому голова Централі п-ні О. Лотоцька замкнула Окружний З'їзд, подякувавши Відділам за численну участь.

Висновки

Організаційні справи

1. Кампанія приєднання членок в ім'я 500 геройських жінок усе ще не дала належного вислідку в нашій окрузі. Треба вживати всіх заходів, щоби втягнути все українське жіноцтво в ряди СВА.

2. Окружна Рада повинна затиснути взаємини з Відділами частішими відвідинами їх. Знову ж Відділи повинні предклати свої пляни праці, а також складати звіт про свої почини чи імпрези.

3. Співпраця членок Відділів з іншими організаціями повинна йти завжди від імені СВА, а не на підставі особистих взаємин. Кожна членка СВА повинна бути горда на свою організацію і заступати всюди її інтереси.

Фінансові справи

1. Деякі Відділи все ще не впорядковують своєї господарки як слід. Тому Окружна Рада повинна слідкувати за тим, щоб Відділи врівнювали свої зобов'язання до Централі, вкладки в заг. громадських установах, а щойно потім жертвували на різні цілі.

2. Не всі членки вплачують точно свої вкладки і через те захитують господарку Відділу. Тому Управа Відділу повинна вжити всіх старань, щоб спонукати членок до точного вплачування вкладок (пригадками, усними й писемними).

3. Членок, що не виявляють зацікавлення працею Відділу і не вплачують упродовж довшого часу своїх вкладок, не слід скреслю-

вати зі списку членок. Треба продовжувати заходи й надіятись, що все ж таки прийде час, коли членка відчує потребу працювати в своєму гурті.

Виховні справи

1. Мати є найважливішим виховним чинником і від її виховної готовості й настанови дуже багато залежить. Тому українська мати повинна поглибити свою увагу до виховних завдань, а зокрема розглянути засоби, якими може вщипити дитині любов до України, пошану до наших традицій і зрозуміння наших справ.

2. Молоді матері, навантажені трудними виховними й заробітковими обов'язками, дуже мало можуть віддати часу громадським справам і тому їх мало в нашій організації. Але виховні референтки в Відділах СВА повинні про них пам'ятати. Своєю програмою може Відділ СВА допомогти їм в їх виховних завданнях:

а) влаштуванням доповідей на виховні теми,

б) опікою над дошкільною дітьми при допомозі дитячої світлички, бібліотеки, чи дитячих забав.

СИРАКЮЗИ, Н. Й.

Окружний З'їзд СВА

Дня 19. жовтня відправлено в церкві св. Івана Хрестителя Богослуження в наміренні З'їзду. О годині 11-ій голова орг. комісії п-ні др. Євгена Єржківська відкрила З'їзд молитвою, зарядивши мовчанку в пошану тих членок, що відійшли. До президії вибрано п-ню др. Є. Єржківську на голову, а п-ню М. Приймак на секретарку. Окрім того туди увійшли: місто голова Гол. Управи п-і Софія Онуфрик і голови Відділів — п-ні Мельник (6), п-ні Капітан (47), п-ні Макух (49), п-ні Когутяк (57), п-ні Кравс (68).

Слідували звіти Відділів. Вони обіймали відомості про приріст членок, імпрези, надзвичайні почини й грошову господарку. Від 6-го Відділу звітувала п-ні С. Онуфрик, від 47 — п-ні Ст. Лаба, від 49 — п-ні М. Дранка, від 57 — п-ні М. Когутяк, від 68 — п-ні Е. Бішко. Іменем Окружної Ради звітувала

голова п-ні Марія Крамарчук. Цей звіт обіймав працю за весь час тривання Окр. Ради, а саме від 1955. Спонукою до засновання її було святкування 70-ліття жіночого руху. Заснували її чотири Відділи, а тепер є вже їх шість.

Праця Окр. Ради розгорнулася у двох напрямках — репрезентації перед громадою і наглядом над Відділами. Перше завдання — це участь у всіх загально-національних імпрезах та акціях. Наприклад, у „Дні Українця“, влаштованому УККА, в маніфестаціях проти поневолення України, проти голоду на Україні, у 5-літньому ювілею СУМА, у проголошенні Українського Дня в м. Рочестер і т. д. Зокрема слід згадати зустріч, яку влаштувала Окр. Рада з нагоди побуту в Рочестері Марусі Бек, на яку прибули визначні представники американської влади.

Праця над Відділами полягала в першу чергу в Окр. Зіздах. Їх уже переведено 4 (два в Рочестері, один у Бофало, а один у Сиракузах). На них виголошено цінні доповіді. Про суспільну опіку говорила п-ні др. Єржківська, про виховання п-ні Ольга Бачинська й Іванна Парфанович, а сьогодні говоритимуть пп. А. Смеречинська й О. Костинюк. Окрім того буде виголошена доповідь п-ні А. Макух про культурну пропаганду між чужинцями. Всі ці реферати надіслані до Централі для використання.

Окрім Зіздів відбулося в Бофало жіноче віче, на якому промовляла представниця Централі п-ні Марія Біляк.

В кампанії приєднання членок Окр. Рада поробила певні кроки. Спершу спробувала діяти листами, а потім особистими відвідинами незорганізованих жінок. Цей шлях дає успіхи і ним будемо продовжувати нашу працю.

Одиною імпрезою, яку влаштовує Окр. Рада — це святкування Дня Жінки-Героїні. До тепер влаштовано три, все з іншим змістом та на високому рівні. У 1956 це було Свято Героїні, у 1927 — Свято Жінки-Вязня, а в 1958 Свято Жінки-Борця. З доповідями виступали визначні жінки (пп. др. Єржківська, Маруся Бек, Ганна Ратич), інсценізації переводила режисер п-ні Люся Карабінович, співав Укр.

Нац. Хор. Треба зазначити, що до комітету Свята запрошено не лиш Відділи СУА, але взагалі всі жіночі організації Рочестеру.

Відділи розкинуті далеко одні від одних і через те не можна було втримати тісного контакту з ними. Окр. Рада не має фондів на поїздки. Взагалі — брак фінансової підстави стає поважною перешкодою у праці. Над цим повинен застановитись Окр. Зізд. А також над тим, що Окр. Рада помимо свого ключового становища не має представництва на Конвенції, а може висилати тільки писемний звіт. Також повинна видвигати кандидаток до Гол. Управи зі свого терену.

Слідував короткий звіт касієрки п-ні Е. Герули. Грошовий оборот за останній рік виносив 1,075.78 дол. у приходах і 1,073.80 дол. у розходах.

Дискусія йшла у двох напрямках. Перший — це фінансова підстава Окр. Ради. У висліді видвижено цікаві проекти забезпечення її. На думку п-ні др. Єржківської кожен Відділ повинен перевести імпрезу в користь Окр. Ради, а поїздки представниць Окр. Ради повинні покривати Відділи. П-ні Онуфрик вказувала на можливість здобування фондів, організуючи закупи вугілля чи оливи для членок через певні компанії.

Друга нитка дискусії йшла в напрямі здобування членства. На думку молодших членок (п-ні Грицуляк із Рочестеру) Відділи замало звертають увагу на молодих новоприбулих жінок, що не мають досвіду в громадській праці. До них треба зміло підійти, їх заохотити й підтягнути. Подібно говорила п-ні Дранка з Бофало. На її думку, Окр. Рада не має зрозуміння в Відділах і тут треба проробити певну працю, щоб його скріпити. На жаль, дискусія не розгорнула цих важливих організаційних питань. Натомість висунено думку приєднання придніпрянок, що їх дуже мало вклучилося досі в працю СУА (п-ні Л. Демиденко). Дальше п-ні Герула звернула увагу на потребу акції проти фільмів і телевізії, що некорисно впливають на молодь.

Голова п-ні Крамарчук зреасумувала дискусію щодо фінансів та організаційних завдань. Вкінці іме-

нем контр. комісії промовила п-ні Капітан, висказуючи признання й подяку Окр. Раді та пропонуючи уділення абсолюторії. Присутні уділили її оплесками, а також — на пропозицію п-ні С. Онуфрик — через аклямацію вибрали давню Управу на найближчий рік.

Слідувала коротка перерва на обід. З черги промовляла представниця Централі п-ні Л. Бурачинська. Зясувавши політичну ситуацію нашої еміграції вона вказала на місце, яке в ній займає українське жіноцтво. Перед нами XII. Конвенція і Конгрес СФУЖО. Є переломовий момент у нашій праці. До нього мусимо готуватись, щоб різно побачити наші проблеми й напрямні. А ці проблеми вже бачимо на підставі ранішньої дискусії. Наприклад, незасоване ще становище Окр. Ради в організації та відсутність молодого, новоприбулого жіноцтва. Перше — є тільки переходовим явищем. З ростом СУА Окр. Рада набиратиме більшого значення, як лучник між Централєю й Відділами. А друге — залежить від нашої громадської зрілості й вироблення. Коли більш досвідчена громадянка не зуміє притягнути до організованої праці своєї „меншої“ сестри, не зуміє зжитись із нею у громадській праці, тоді вона не виправдає в ній свого становища.

З черги п-ні Крамарчук звітувала від імени орг. комісії. Кампанію в ім'я 500 героїських жінок рішила округа завершити у квітні 1959 р., обчислюючи нове членство, прибане за всю каденцію. Окрему увагу комісія присвятила тут народженим. Їх треба би гуртувати в окремі Відділи, бо їх зацікавлення й потреби інші. Для них можна би влаштувати курси писання писанок чи вишивання, а також показові куховарські вечорі. Взагалі — для них треба би класти натиск на розвагу й практичні потреби.

Орг. Комісія розглянула справу відзначення Відділів на Конвенції. Зібрала всі потрібні дані для цього й вичислила їх тут. Зокрема слід підкреслити самостійні почини Відділів: Базар у Чембер оф Каммерс (47 Відділ), товариська зустріч двох Відділів (57 і 68), продаж вживаних речей (57 Відділ) і співпраця зі студентськими орга-

нізаціями (68 Відділ). Тут треба згадати 25-літній ювілей, що його підготовляє 6 Відділ. Одначе на думку орг. комісії ці відзначення не є доцільні, бо ними можна легко вразити, а напевне не задоволься всіх. У висліді нарад п-ні голова прочитала проекти орг. комісії, що їх помістимо пізніше.

Слідували виховні реферати. П-ні А. Смеречинська опрацювала програму для виховного реферату СУА дуже обширно, подаючи вказівки для матерей і Відділів СУА у відношенні дітей дошкільного, шкільного і юнацького віку. Ця доповідь може послужити нам за підставу для виховної програми.

П-ні Марія Крижанівська зясувала найважливіші хиби у вихованні наших дітей. Вона видвинула занедбання матерей і шкіл, на які треба шукати ліку. Тут повинні співдіяти різні чинники, а то родинний дім, цілоденна школа, молодечі й загально-громадські організації а в їх числі і Союз Українок Америки.

Реферат п-ні Орісі Костинюк заторкнув не лиш виховні, але й організаційні проблеми. На її думку, американська дійсність вимагає зовсім іншого підходу й постави. Ми замало усвідомлюємо собі загрозу нашої байдужности й безчинности. Так само пасивно ставимось до виховних завдань. А в висліді того відходить від нас молодь і підпадає погубним впливам.

Обі останні бесідниці вказали на потребу одноставного проводу й пляну наших шкіл українознавства. Свої побажання уложили в проекти, які рівнож будуть подані до відома.

Через пізню пору дискусія розгорнулася лиш коротко. Предсідниця поставила під голосування поставлені внески (1. Створення окремого молодечого Відділу й окремого Відділу придніпрянок, 2. Переведення імпрези на користь Окр. Ради), які перейшли одноголосно. Дякуючи присутнім за участь, п-ні др. Єржківська закрила Зїзд.

При смачній вечері учасниці ділились ще враженнями. Містоголова п-ні С. Онуфрик подякувала місцевому Відділові за так гарно влаштоване прийняття. Настрій присутніх піднісся, коли дві молоді

У підготові ювілею 5 Відділу СУА у Дітройті: пп. А. Галишин, Павлина Будзол і К. Сосновська.
Making plans for the 25th anniversary celebration of Branch 5 of the Ukrainian National Women's League of America are Mrs. A. Halyshyn, Mrs. Pauline Budzol and Mrs. K. Sosnowsky.

членки 68 Відділу відчитали низку коломийок пера невтомної п-ні др. Єржківської, що закінчувались:

Всіх вас дружно працювать —
Щиро закликаєм!
Перестати пліткувать
Усім вам бажаєм...

У веселому настрою розходились членки, пообіцявши собі дійсно „дружно працювати“.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Ювілей 5 Відділу СУА

Великий день у житті 5 Відділу СУА! Двадцять п'ять літ проминуло з того часу, як дня 11. лютого 1933 зійшлися українські жінки Дітройту до Укр. Нар. Школи при вул. Мекей, щоб обговорити справу заснування Відділу СУА. П-ні Софія Голуб зясувала всім цілі й

завдання Союзу Українок Америки. По короткій дискусії присутні погодились і приступили в члени. Так постав 5 Відділ СУА. Першу Управу створили п-ні С. Голуб, голова, п-ні П. Єрис, рек. секретарка, п-ні А. Сірко, фін. секретарка і п-ні А. Вітенко, касієрка.

Внаслідок депресії початки товариства були дуже трудні. Ще трудніше стало, коли згоріла школа і 5 Відділ не мав свого приміщення. Але членки не упали на дусі. Управа старалась усіма силами продовжувати працю. Відділ ставив вистави й проби відбувались по приватних хатах. Що місяця прибували нові членки. Відділ проявлявся щораз більше у громадському житті Дітройту.

Ось який вислід праці за 25 літ: Культ.-освітніх вечорів — 23, забав — 40, пікніків — 19, представ-

лень — 7, балів — 9. Окрім того влаштовано двічі День Матері, раз День Батька, два Ювілеї, двічі свято Ольги Басараб, Свято княгині Ольги, патронки Відділу, Свят-Вечір, Андріївський Вечір, Поминки за померлих членок. Окрім того 5 Відділ брав участь у різних імпрезах інших Відділів та Окр. Ради. З тих вище згаданих підприємств придбано за 25 літ 22,587.00 дол. і їх розділено на народні й культурні цілі.

Пожертви 5 Відділу обняли в великій мірі установи в Рідному Краю. Поважні суми пішли на Т-во „Гросвіта“, Дівочу Бурсу, Т-во Опіки над Інвалідами, Союз Українок, Т-во Допомоги Політ. В'язням, Т-во „Рідна Школа“ та письменниці Ользі Кобилянській. Із місцевих цілей Відділ жертвував на будову церкви і парохіяльної школи 6,935 дол. Спільно з 26 Відділом побудував домівку в парохіяльній городі. На свої зобов'язання й пожертви для Централі США зложив 3,025 дол. На цілі ЗУАДК 1,585 дол., на цілі УККА 600 дол., на сироти в краю і в ЗДА 377 дол., на пачки для скитальців 200 дол. Окрім того Відділ переводив імпрези з іншими Відділами й організаціями і цей дохід спільно з ними жертвував на різні цілі. Поважні суми пішли на місцеві установи, як Інтернаціональний Інститут, Бібліотека в Гемтремку, українська радіопередача, Вейн Університет і замісцеві, як Сиротинець у Філадельфії, середня школа у Стемфордї, Духовна Семінарія у Вашингтонї, СФУЖО і Твори Лесі Українки. Передплачувано жіночу пресу, як „Жіночу Долю“ і „Жінку“

Під час II. світової війни Відділ опікувався нашими вояками, висилаючи їм (разом із 26 Відділом) 257 Великодніх пачок. За це одержав від наших хлопців численні подяки. В тому часі Відділ вложив також багато праці в допомогу Американському Червоному Хрестові. Членки ходили шити, брали шиття до дому, плели светри і шалі та переводили збірки. Відділ займався також продажем воєнних бондів.

Спільно з трьома Відділами 5-ий Відділ закупив 8 народніх строїв у Галичині, які допомогла вишукати й привезти п-ні Анна Курило.

За це належить їй велике признание. Тепер вони знаходяться під опікою п-ні А. Вокер.

Майже щороку членки ходять із колядою на церкву й інші народні цілі. Також 5 Відділ брав участь у всіх походах, які колинебудь відбувались у Дітроїті, головно тих, що маніфестували проти комунізму.

Відділ бере активну участь у праці Окружної Ради США.

Треба зложити признання теперішній управі, яку очолює голова п-ні Катерина Сосновська.

Анна Сірко
перша фін. секретарка
5 Відділу

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

День Батька

Дня 15. червня 30 Відділ влаштував пікнік у городі п-ні Катерини Мураль. Погода була гарна, прибули членки і запрошені гості. Комітет приготував смачний обід. Голова відкрила зустріч молитвою, і задала батьків, що відійшли мовчанкою. Потім гості споживали обід, що його членки Відділу розносили. Під час обіду покликано до слова містоголову п-ню Катерину Габрівську, а з батьків п. Кухту і п. Колодія. На закінчення голова п-ні Мураль подякувала батькам і гостям за участь і членки відспівали їм „многая літа“! При тій нагоді 30 Відділ не забув про Наше Життя і пожертвував на прес. фонд 10 дол.

Марія Фецачин, рек. секр.

КОГОВЗ, Н. Й.

Свято Матері

Заходом 34 Відділу США та місцевої парохіяльної школи під проводом Сестер Василянок відбулось дня 11. травня в Гор. Клюбї Свято Матері. У програмі були хорова точки, деклямації і сценічні виступи учнів парохіяльної школи. Окрім того п-ні Зеновія Білас із рамени США підготувала сценку „День Матері“. У сценці брала участь група дітей, а в ролі матері виступила п-ні С. Мілян.

Управа

Два рази дає, хто скоро дає!

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Звіт із діяльності 66 Відділу США

Праця нашого Відділу у 1958 р. обмежилась переважно до виступу хору Відділу „Ластівка“, який по мимо зовнішніх і внутрішніх перешкод досягнув великих успіхів.

Дня 17. березня хор виступив на сходинах Американської Жіночої Ради на Орендж. Окрім хороваї точки, культ.-освітня референтка п-ні Корчинська при допомозі п-ні Гижої висвітлила фільм народньої ноші, подаючи при тому точні пояснення. Вивішена мапа України і поданий п-нею Гижою короткий нарис історії і географії України дали присутнім змогу згадувати собі, з яких околиць строї походять. Велике зацікавлення викликали також виставлені предмети народнього мистецтва. Ще більше розворушила присутніх доповідь нашого пароха о. Чомка на тему „Наша Церква і східній обряд“

Дня 18. травня виступив хор із декількома піснями на святочній академії в честь Героїв, влаштованій ООЧСУ.

Дня 22. червня наш хор взяв участь в Академії у честь Матері Божої з Лурду.

Однією з більших, організованих хором, імпрез був концерт у Гартфордї. Цю імпрезу спонзорував Жіночий Кружок при Станиці Українсько-Американських Ветеранів. Вона відбулася дня 15. червня в Беркелї Гай Скул. Програма була зложена з трьох частин. У 1. частині хор виконав 6 церковних пісень. Потім малі дівчатка — Ганя Гижа і Сава Креховецька відспівали при супроводі п-ні Гижої кілька пісень. У другій частині виступали модельки в оригінальних народніх строях, випозичених частинно в Централі США. Всіх народніх строїв було 22, а окрім того також суконки, прикрашені вишивками. Опис строїв подавала англ. мовою п-ні М. Гижа, а українською п-ні Н. Корчинська. Третю частину програми розпочала відома своїми виступами в Нью Гейвені молоденька піяністка Т. Яхницька. Відограла з великим чуттям і технікою Патетичну Сонату Бетовена. Потім хор „Ластівка“ відспівав низку народніх і стрілецьких пісень при супроводі п-ні Яхницької. Великою (Докінчення на обгортці)

Крізь Торивці Життя

— Поїдете, сестро, разом із доктором, заявив командант, коли я розказала йому про те, що почула в канцелярії.

І так дивно доля сама звела нас разом, хоч ніхто з нас не прикладав рук до того!

Д-р Совачів був призначений до 24-го військового шпиталю, а я до резерви сестер. Ізда з Чіти пасажирським поїздом до Харбіна триває шось 3—4 доби. Та ми їхали окремими вагонами й на двірці попрощались. Не думала я, що доведеться мені так скоро знов із ним зустрітись.

Урядовець Червоного Хреста у Харбіні не знайшов моїх документів і заявив, що їх відіслано назад до Іркутська. Люта з приводу того, я рішила повернутись на свій поїзд. Вступила на полеву пошту, щоб забрати листи для сестер нашого поїзду. На пошті знайшла цілу купу листів на імя д-ра Совачова і післала їх йому через санітета з повідомленням, що мої документи пропали й я їду назад. На другий день зрана він був у мене:

— Маєте наказ про призначення до 30-го військового шпиталю у Харбіні. Документи ваші не сміють пропасти, урядничка їх таки знайде, заявив він.

Таж і сталося. Урядничка перепросила мене, дала скерування на посаду штатної сестри 30-го шпиталю і я поїхала до місця мого призначення.

III.

Дня 1. липня прямувала я з центру міста до шпитального городка. Там побудовано 20—30 шпитальних бараків, а через дорогу напроти них були бараки для видужанців. Мій шпиталь був передостанній. Я їхала „двуколкою“, якими перевозили ранених. Щойно тоді я зрозуміла, які вони тортури переходили під час перевозу. Я була молода й здорова, а приїхала ледве жива від тряски. Яка ж то була мука для ранених?

Була може година шоста вечора. Я увійшла в подвіря, немає ні душі. Лиш в одному вікні я доглянула заспане обличчя мужчини, що лузав насіння. Побачивши мене, він запитав, „кого мені треба?“ — Головного лікаря, кажу. — Он, там! — зневажливо показав він рукою стежку, викладену цеглинами. Я пішла в тому напрямку і коло одного бараку побачила купку старшин. У центрі їх стояв високий, огрядний і сивий пан, з виду єврей, в уніформі лікаря. Його маленькі, недоброчливі очі непривітно оглянули мене.

— Що треба? — запитав він нарешті.

Я мовчки подала йому скерування. Він кинув оком на мене й на скерування і віддав мені його знову.

— Сестер не потребую, помешкання й ліжка для вас немає! — відрізав.

Я стояла перед ним погромлена. Куди ж тепер дітись? Двуколка відїхала, йти з валізкою хіба пішки. Але в той мент вийшов з палати др. Совачів. Вперше я зраділа йому за все наше знайомство. Серед цієї ворожої для мене атмосфери він видався давнім другом.

— А-а! — побачив він мене. — Приїхали! От і добре!

— Та приїхала, але, на жаль, місця для мене немає... — відповіла я.

— Що за дурниці, як то немає, коли вас призначено у штат сестер! Пане докторе! — звернувся він до головного лікаря. — Де примістити сестру Х.?

Маленькі злі оченята знов зміряли мене.

— Не знаю, може в кімнаті з сестрою П.? — ЗаймітьсЯ ви тим самі, — сказав згодом.

— Добре, — сказав др. Совачів і ми відійшли. Бачучи, що мені збиралось на плач, він додав, сміючись:

— Він не такий злий, як здається. Зрештою поживете — побачите!

— Яким чудом ви тут опинились, — спитала я, знаючи про його призначення до іншого шпиталю.

— Не щастить мені. Щойно перебрав хірургічний відділ у 24-ому шпиталі, коли вчора перенесли мене сюди. Шпиталь мій їде з Харбіна.

За вечерею я познайомилась із усім персоналом. Він складався з головного лікаря, двох старших ординаторів, поляка й українця, чотирьох молодших ординаторів, з яких два були євреї, а другі теж поляк і українець. Аптикар був поляк. Шпиталь був великий, на 600 ліжок. У його штаті повинні були бути 12 сестер і 250 санітетів, але за вечерею я побачила тільки 5 сестер. Виявилось, що решта тільки рахувалися в штаті, а жили на помешканнях зі своїми чоловіками і служби не робили. Поляки трималися окремо й дуже солідарно. Оба українці приятелювали, бо були вихованцями Прилуцької гімназії й одного університету. З лікарів-євреїв один був розумний, а другий не грішив розумом, отже терпів завжди глузування свого розумнішого колеги. Головний лікар натомість, не був єврей, як мені здавалось, а син священика з українським прізвищем.

Отак представився мені шпитальний персонал у перших днях. Я відразу увійшла в товариство українців, бо один із них, др. Усенко, був моїм палатним ординатором. Натомість головний лікар не злюбив мене, мабуть тому, що тільки через рішучість д-ра Совачова він був примушений прийняти мене. Хоч було в нього українське прізвище, проте він був твердих, єдино-неділимих переконань. Найбільш впливовою особою у шпиталі був його джура Іван, що йому все доносив і йому в усьому радив. Це й був той заспаний дядько, якого я побачила вперше

у вікні, коли приїхала. Він мене теж незлюбив, але не чіпав, як і його пан. Згодом оба вони звикли до мене. Я виконувала свої обов'язки сестри чесно і причепитись до мене не було як.

Сестра ІІ, з якою я мала жити в одній кімнаті, була дочкою священика з Поділля. Ніколи не впало з її боку ніякого натяку на те, що вона українка. Щойно у 1919 р., коли я сама працювала в Головній Управі Українського Червоного Хреста, мені попали в руки її документи, що виявили її українське походження. Мені стало смішно, як це вона вберегла себе від такого „підозріння“ весь час нашого спільного перебування. Це була 40-літня панна з усіми прикметами того віку. Вона відразу викомбінувала, що це недурно ми з д-ром Совачовим майже одночасно прибули до шпиталу й оточила нас своєю особливою увагою. І що більше всі переконувались, що між нами нема й тіні якоїсь інтимності, то більш уперто вона чекала, що ми таки „скомпромітуємось“ На щастя, праці в мене було гук і я не звертала найменшої уваги на її натяки.

Бо це вже не була впорядкована праця санітарного поїзду. Шпиталь був на 600 хворих, але при потребі вмщав і більше. Бараки були на 100—125 хворих кожний. Це були т. зв. землянки з цегляними підмурівками. Дах спочивав на тих підмурівках, підлоги були земляні, вкриті плетеними з баояну цінювками. Ліжка, переділені нічними столиками, стояли

3—4 ряди. В кінці такого бараку містилась звичайно амбулаторія, відділена від загальної палати дощаними стінками. В соняшні дні в таких бараках було дуже добре. Але в дощову погоду дах протікав, було вогко й брудно. На фронті ширилась епідемія черевного тифу, а ще більше червінки. Я швидко здобула опінію дбайливої сестри і тому моя палата завжди була переповнена тяжко хворими. Ординатором був у мене який час лікар-еврей К., та швидко заступив його згаданий уже др. Усенко, або — як його звали санітети — „Тітич“.

Тепер смішно було мені згадувати працю на поїзді. О год. 7-ій рано починалась візитація. Мій ординатор говорив „лікувати може не вмію, але хочу бути чесним“, а тому оглядав усіх хворих довго й уважно. Рідко коли до обіду встигли ми закінчити це. Він диктував, а я записувала весь хід хвороби, ліки, які він призначав і діету. До кінця війни, а саме до лютого 1906 р., я працювала тільки з ним, привикла до його способу роботи. Він також швидко зрозумів моє наставлення до хворих і раз назавжди наказав санітетам „стягати його за ноги з ліжка вдень і вночі, коли сестра потребуватиме“ Тому з вдячністю згадую цю працю, якій завдячую багато щасливих хвилин.

О 12-ій год. санітети приносили з кухні обід у великих кітлах. При роздачі обіду сестра мусіла пильно вважати, бо санітети мали своїх улюбленців і не розуміючи причини, чому комусь приписано діету, намагались всунути йому більшу порцію, або щось забороненого, як свіжих огірків, або чорного хліба. Нагодувавши хворих, я о 1-шій год. або й пізніше йшла до нашої їдальні на обід, а хворі звичайно спали. Коли не було таких хворих, яким мірялося температуру що дві години, я була вільна до 4-тої

години, коли починалась вечірня візитація і тягнулася до 8-ої години. А коли були виписані масажі, компреси і були перітоніки, то й затягалось довше.

Найприємніші години були по вечері, що ми її їли о 8-мій годині. Спека звичайно спадала. Всі сходилися по важкій праці й ділились враженнями. Поляки швидко зїдали свої порції і відходили. Головний лікар так само поспішав до карт у своїй кімнаті. „Мудрий“ єврей сідав до шахів із кимнебудь, а другий на лавці під вікном, постукуючи пальцями по ній, приспівував якусь мелодію. Він міг висиджувати так годинами, доки не захотів спати. Зате українці збились у гурт і гуторили. Та це мусіло скінчитись піснею. „Ой, чи пан чи пропав, вдруге не вмирати“ або „Тихо, тихо Дунай воду несе“ розлягалось далеко й широко. Було, повилазять із бараків ті хворі, що могли ходити та й підтягають. А росіяни пояснюють: — От, хахли, завели своєї. А ніч спускається швидко, небо вкривається ясними зірками, Чумацький шлях прорізує синяву Гарно!

Сестер було мало. Дві з них були „веселі панни“ Щовечора вони виїздили зі своїми знайомими кудись розважатись, верталися пізно і цілий день ходили напів сонні. Працювало властиво лиш чотири і працювали совісно. До мене всі ставились добре. Свою працю я любила й була щаслива.

Аж ось одного дня по нараді у головного лікаря постукав до мене „Тітич“.

— Знаєте, сестро, Совачів хворий на червінку, — сказав він. Тут я згадала, що день-два не бачила його. — Найгірше те, що він впав у якусь депресію. Не дає себе ні оглянути, ні лікувати. Мене то й вигнав, загрозив, що буде стріляти, як не забере. Може б ви пішли до нього?

— Зараз, — кажу, — але чи впустить?

За хвилину я зі склянкою чаю стукала до його дверей. На питання, хто там, відповіла:

Можна увійти? Це сестра Х.

— Ні, сестро, я хворий і нікого не приймаю!

Це сказано було так рішуче, що я поставила принесений чай на підлогу і втекла. — Боже мій, що робити? бідкався Тітич, — та ж умре без догляду, а цей ідіот, головний лікар, казиться, що „умре не по формі“, бо Совачів не подав рапорта про свою хворобу.

— Чекайте, — каже — він говорив про те Совачовим?

— Аякже, і то в дуже недікатний спосіб!

— Ну, то я вже розумію. Совачів затявся, бо відчув, що його життя нікого не обходить. Треба його переконати в противному.

Я побігла в поле, нарвала червоних дзвіночків, що їх він любив і підійшла до його вікна, що було завішене від сонця коцом. „Коли не пускає у двері, подумала я, треба лізти вікном“, і підняла край коца. Але те, що я побачила, вразило мене так, що я лиш вкинула квіти і втікла до Тітича. За два дні він так змінився, що нагадував трупа й лиш блакитні очі свідчили, що в цьому зхудлому тілі ще тліє життя.

— Немає рятунку, — казав Тітич, — я таки заходив до нього, бо двері були незачинені, а він не має вже сили сперечатись. Якби можна хоч підтримати сили.

— Чим? — питаюсь.

— Шампана якби дістати, але доброго. У складі Червоного Хреста є правдивий.

— Я зараз їду по нього. Ідїть до головного лікаря, нехай дає коней і запотребування. Нехай направляє те, що сам ускладнив.

Д-р Василь Якович Совачів

За годину я була вже в складі Червоного Хреста ім. імператриці Марії.

— Сьогодні неділя, — почула я від завідуючого, — сьогодні не працюємо.

— А чи люди в неділю не вмирають, — спалахнула я. — Потребую чотири пляшки шампана для хворого лікаря і то негайно.

— Це мене не зобов'язує до праці в відпочинковий день, — заявив він мені. Ще й тепер, 45 літ після цього інциденту, не можу спокійно про нього згадати.

— Прошу дати мені бланк для телеграми, — сказала я, бачучи, що по-доброму в мене з ним нічого не дійде. Він, посміхаючись, дав мені бланк, але побачивши адресу Зимового Двірця й прізвище жінки, що була фрейлиною цариці Марії, відразу змінився. Короткими словами я подала їй до відома, що в нашому шпиталі вмирає лікар, а склад Ч. Хр. не хоче в неділю видати вина, бо не працює. Телеграми фронту цензурувались і я подала йому її для печатки. Він мовчки виніс із складу чотири пляшки шампана.

— Живий ще? — спитала я, коли побачила Тітича коло воріт.

— Так, але зле. Ходить зі мною!

— Ні, згодом, — відповіла я і побігла до своєї палати. Бо ж і мої хворі залишились без догляду.

Увечері Тітич сказав мені, підморгуючи:

— Тягне, і добре тягне Шампан! — додав

пояснююче. — А ви все ж таки постарайтесь влізти в його барліг, — додав він згодом, — бо цей підстрилений наказав джурі купити йому огірків і риби в маринаті. Як зїсть, то й шампан йому нічого не допоможе.

На цей раз доля мені всміхнулась, бо мені дозволено переступити поріг його кімнати, а вимантити з нього рибу й огірки — це вже була дурниця. Тітич дивився на мене многозначно й кивав головою, а сестра, моя співмешканка, спитала просто з мосту видужанця, чи він дуже мене кохає. На це одержала просту відповідь:

— Авжеж, вона мене, дурака, вирятувала від смерти!

Та мені ніколи було звертати на це уваги. Знов я цілими днями сиділа в палаті. Червінка ушухля, але мені насипали ревматиків та малярії, яких було досить. Між іншими хворими привезли також одного бесарабця, хворого на ностальгію. Я вперше побачила такий прояв недуги. Він працював лекарем у Харбїні і раптом напав на нього такий сум за жінкою й дітьми, що скидався на божевільного. Лежав мовчки, а з його очей пробивалась крайня розпука. На всі питання Тітича й мої відповідав: — А дітей нагодувала? — Мені було його безмежно жаль, тим більше, що такої недуги лікарі не вважають за хворобу та ще й під час війни. Тітич був переконаний, що старий тільки вдома зможе прийти до себе. Що тут робити? Ще в Харбїні я могла заступитись за нього на евакуаційному пункті, де мене знали. Але в Іркутську? Там була така ж комісія, де наші впливи не сягали. Справа була безнадійна. Та, на щастя, приїхав до Харбїна наш санітарний поїзд. Я попрохала свого бувшого команданта не тільки забрати його, але при потребі й покривити душею в Іркутську. Яка ж була радість, коли я згодом одержала повідомлення від старого уже з його села, що він вчасливо туди добився. Але в тому ж листі сповіщав він мене, що в нього два місяці тому померла жінка, залишивши четверо дітей на ласку Божу. Дивно! Саме в тому часі почалась його дивна хвороба. Він того не знав, а якось інтуїтивно відчував, що літям зле. Їх узяв до себе його брат і посилав їх зєбрати, хоч і сам не був такий бідний. Такі речі могла я влаштувати тільки за допомогою Тітича, на правду дуже чесної та доброї людини. Все буду добре згадувати свою з ним співпрацю.

Пам'ятаю одну ніч, яку ми провели при ліжку одного тифозного. Щось коло 9-ої години вечора у хворого появились усі ознаки перитоніту. Робили ми з Тітичем усе, що могли, але хлопечь гинув на очах, я вже ледве чула його живчик. Очі запались, ніс загострився, до живота не можна було доторкнутись. Промучившись до півночі, Тітич пішов нарешті спати, наказавши покликати священика для сповіді. Ніхто не спав у палаті. А я, чекаючи останнього, сиділа при хворім, відгоняючи мух. Коли увійшов панотець, усі, що могли, встали. Настала врочиста хвилинка. Кожен зрозумів, що „сьогодні ти, а завтра я“ і всі молилися щиро. По відході священика, Петро (це ім'я хворого), лежав, як мертвий, але дихав спокійно. Почало благословлятися на світ, а з огляду на те, що ніхто не спав, я почала міряти температуру. О 6-ій годині прийшов Тітич, якому теж не спалося,

і попрямував просто до ліжка Петра. Я була в той час у другому кінці бараку.

— Коли він помер, сестро? — почувла я голос Тітича. — Ви наказали винести його?

— Він не вмер, — відповіла я, і затялась, бо Петра на ліжку не було. — Хто насмілювся винести його без мого дозволу? — звернулася я до санітетів. Бо ж я знала, що найперше лікар мусів оглянути небіжчика. Але ніхто нічого не знав.

— Господи, де ж він? — питала я себе. В той час один хворий, що вертався з умивальні, сказав, що там лежить хтось на підлозі. Я кинулася туди з санітетами й ми перенесли його на ліжко. Живчик його бився майже нормально, сліди перітоніту зникли. Тітич наказав дати йому спокій. — Нехай спить, може ще виходиться, якщо мав силу по такій ночі дійти до умивальні. Тільки живчика треба пильнувати.

— Ну, що будемо їсти сьогодні, Петре, — питає було Тітич три тижні згодом. — Юшку з курки? І котлетик з курки? Га?! — Авжеж, — відповідає весело Петро. — Один чи два? — Можна й два! — А киселика з клюкви хочеш? З молочком? — Чому ні! Можна й з молочком. — А на вечерю яєчка? Два-три? — Можна й три. — Ой, чи ти умнеш це все? — сміється Тітич. — Ще й як! — відповідає хлопець під регіт сусідів. — Він тепер корову зів би, — додає який хворий, а Петро підхоплює: — Ще й теля на придачу! — і всі весело регочуть.

За такі моменти я любила свою працю, хоч яка вона була інколи неприємна, нечиста й нудна, але ці радісні хвилини ніколи не забуваються.

Моя палата забирала мене всю. Я пам'ятала кожного хворого, хіба що він був у мене лиш переходно. А вони привязувались до мене, як до рідної. Часом робилися капризними дітьми. Скільки ж я мала різних розмальованих пань під парасольками, скільки вирізаних із газет і журналів хаток на знак їх вдячності!

У вільні хвилини я читала їм у голос. Пам'ятаю при цьому один випадок. Був у мене один хворий на малярію. Від великих доз хініни він майже оглух. Але одного дня попросив мене при читанні сісти ближче нього. Я старалась читати голосно й виразно і він весь час задоволено посміхався. Докінчивши, я спитала: — Ну, що, чув? Зрозумів усе? — Де там зрозуміти, — відповів. — Хвала Богові, що чую!

Деякі хворі були переконані, що їм жаліють ліків і нерозумно прохали мене дати їм подвійну порцію. — Не жалій, сестро, я заплачу, в мене є гроші. Щоб лиш мені полегшало! Що було робити з тими безталанними, що не вірили у щирість навіть такого добряги, яким був Тітич і тільки тому, що він був „начальством“. Мене ж вони рахували своєю власністю. Я мала виявляти їм усю належну увагу і то тим більшу, що хто був тяжче хворий. Та не сміла виявити її комусь сторонньому. Якось приїхав товариш брата Михася, такий же молодий, як і він і такий же добряга. Він лежав тоді теж у шпиталі і я теж трохи ним піклувалась. Він зайшов у палату, щоб мене провідати, а я радіючи, що бачу його живим і здоровим, відрухово обняла його і пішла з ним поговорити

в моїй кімнаті. Повернувшись за яку годину до своїх хворих, я застала їх насупленими. Хтось із них не видержав і запитав:

— То твій наречений?

Я розсміялась і кажу:

— Еге ж, а тобі яке діло?

— То ж то ти так утішилась, що й забула про нас... — каже другий.

Я розказала їм тоді, хто був цей хлопець.

— Хіба що так, — поблажливо вибачили вони мені.

Совачів уже був зовсім здоровий. Саме в той час він одержав призначення їхати до Чіти, де вибухла епідемія чуми. Ні йому, ні нікому іншому не хотілось, щоб він їхав. Ми зжилися і нам було добре в нашому гурті. До нашого товариства пристав врешті аптекар поляк і „мудрий“ лікар-еврей. Оба вони викомбінували плян налякати другого єврея, що слідуєча командировка з нашого персоналу буде на фронт, якого він дуже боюється. Почали всі голосно заздрити щастю Совачева, що він їде щоправда на лікування чуми, але в запілля. Врешті довели бідаху до того, що він став прохати Совачева помінятися з ним чергою, а щоб підняти ціну заміни, порадили йому запропонувати Совачову за цю ласку 10 пляшок вина. Попередили й головного лікаря, щоб він не робив перешкод і врешті Совачів поїхав із бідною жертвою до начальства, щоб зробити заміну. Але там не погодились на цю комбінацію. Довелося Совачову таки виїхати.

За такий довгий час приятелювання з обома українцями я освідомила собі своє походження. Від смерти мого діда я не чула української мови й тепер почала її пригадувати. Хоч такі довгі роки я не чула її, а життя у Москві приглушило всі спогади дитинства, проте напричуд швидко все в пам'яті відродилось. Дивно, що значить кров! Пригадалось усе, що тільки вражало колись мою уяву. Бо ж батько ще купував мені книжки про козаччину, а мати так чудово співала українські пісні. При виїзді до Чіти др. Совачів залишив мені ключ до своєї кімнати, де стояли його книжки. Там уперше попали мені в руки наші клясики й відкривався мені новий світ.

Праці в палаті стало менше. Ліжка світили пустками. З огляду на те, що я була сильно перетомлена, я тішилася з того й відпочивала. Нас було всього шість сестер, одна вартувала в кухні, а одна хірургічна і чотири було в палатах. Отже кожної четвертої ночі припадала на нас нічна варту. Коли було багато праці, то ночі проходили безпомітно, а без діла трудно було сонність перемогти.

Чарівні були ті ночі в Харбіні! Вечорі наступають швидко, вже о 8-мій годині було темно. Ясні зірки, як чарівні ліхтарики загорялись на темному, чистому небі, а Чумацький шлях ясною синявою перерізував темну синяву. Поволо затихало життя в шпиталі. Десь опівночі зірки починають губити свою яскравість, небо з бездонно темної глибини приймало якийсь сіро-молошній вигляд, що попереджав зору.

ВІСТІ З ФОНДУ „МАТИ Й ДИТИНА“

У попередньому числі ми закінчили педагогічні шкільні звіти за шк. рік 1956-57. При цьому справлюємо помилку, що зайшла: патроном школи в Ерлянгені є не — як було було подано — Відділ в Амстердамі, а 1 Відділ США в Нью Йорку.

У дальшому обговоримо інші сторінки навчальних станиць.

ШКОЛИ

Дожива. Як і в садках, дожива в школах провадилась правильно. Діти діставали поживний підвечірок, що складався з хліба або булочки з маслом і вуджениною, пиріжків, овочів і якогось напою, звичайно какао або чаю. Видаванням доживи займалась делегатура ОУЖ, а там де її немає, сама вчителька.

Батьківський Комітет. На жаль, у більшості шкіл немає Батьківського Кружка. Взагалі вчителі сильно нарікають на брак зрозуміння для школи з боку батьків. Тому було б добре, коли б можна притягнути декілька більш зацікавлених батьків до нагляду над школою. Це вдалось уже новозаснованій школі в Ляндсгуті, де Батьківський Кружок бере живу участь у житті школи.

Віезд на табори. На вакаціях 1956 р. доволі багато дітей брало участь у літньому Пластовому або СУМ-івському таборі. Найбільше дітей виїхало з Мюнхену-міста (24) і Людвігсфельду (23), а найменше з Авгсбургу (2). Але в цілому 91 дітей із навчальних станиць провело вакації в українському оточенні та серед природи.

Народне вбрання. Як і при садкових дітях, лиш деякі навчальні станиці виказують його. І так лиш Мозах, Людвігсфельд і Нюрнберг подбали про народне вбрання для дітей, в Авгсбургу й Мюнхені лиш частина дітей його мають, а в інших його зовсім немає, або заплановане. А тут повинні делегатури ОУЖ разом із вчительками подбати про те. Це невеликий кошт, коли матері самі його вишиють і пошиють. Найкращий доказ, що делегатури в Мозаху й Людвігсфельді та вчителька в Нюрнбергу не припилювали.

Труднощі шкіл. Найбільшою

трудністю вважають делегатури й учителі — байдужість батьків. У великому місті, де живуть розкинуто, дуже трудно зібрати дітей і треба оплачувати їм трамвайний квиток. Багато дітей походить із мішаних родин, де діти вдома вживають німецької мови. Вони або зовсім не володіють українською, або лиш недостатньо. Працю з ними треба вести окремо (Мюнхен-місто), або німецькою мовою й вивчати з ними в першу чергу пісні й танки.

Великою недостатчею є брак учителів. Тому видвигнуто побажання перевести курс для садівничок і вчителів навчальних станиць.

Прикро відбивається на праці також брак підручників. Ті підручники, що є — вже старі й розтрясені, а й тих бракує. З більшим знанням і ростом дітей потрібні вже спеціальні, як „Україна, земля моїх батьків“ і т. д.

По деяких школах бракує навіть простого шкільного приладдя, як таблиці і т. д. Також добре було б мати хоч невеликі засоби на прогульки по зоо-парку чи музею. Це дуже піднесло б охоту дітей.

На брак приміщення нарікають дві школи. Зі шкільними кімнатами легше, як із приміщенням для дошкільних дітей. Однак й тут треба шукати виходу, хочби в порозумінні з місцевою парохією або школою.

Пляни шкільної управи. Майже всі школи змагають встановити кращий звязок із батьками.

Деякі школи відчувають брак прожектора, що дозволив би показувати дітям картини та запізнені їх з природою й мистецтвом України.

Другі хотіли б переводити більше імпрез, що не зовсім є доцільне з огляду на перевантаження дітей.

Більшість шкіл думає провадити навчання дальше дотеперішнім способом.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У вересневому числі Н. Ж. у виказі Централі „На Дім США“ подано 18.00 дол. для 18 Відділу США в Джемейці, Н. Й.

Має бути: Відділ 18 на Цеголки Дому США — 25.00 дол.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

(Докінчення зі ст. 28)

несподіванкою для залі були нові, стилізовані народні строї хору. Назагал ціла імпреза була на високому мистецькому рівні і викликала у слухачів великий подив, захоплення і зворушливий настрій. Найбільше виявів признання одержала диригентка п-ні Марія Бурбелла-Гижка, якій можна завдячити успіхи хору з його високомистецьким виконанням (дисципліна, динаміка, зіспіваність).

Дальше хор Відділу взяв участь дня 5. липня у Конвенції Укр. Кат. Молоді у Гартфорді. Окрім хороших точок почули приявні гарний дует з веселими піснями пп. Гижої і Гриневич, як також терцет із вязанкою народніх пісень пп. М. Гижої, С. Яхницької і І. Гриневич.

Окрім діяльності нашого хору Відділ виконав деякі заплановані праці. В лютому відзначив успіх нашої молоді хористки п-ни Олі Горечко в контесті красномовства чайним вечором. На памятку вручено їй фотоальбом „Любіть Україну“.

Пні І. Телюк, реф. сусп. опіки, перевела передсвяточну продаж печива, яка принесла около 90 доларів чистого прибутку, призначеного на навчальну станицю в Німеччині. Рівнож п-ні Витвицька, реф. мистецтва, причинилась до приходів сусп. опіки тим, що суму 45 дол. за шиття сорочок і підтичок для хору пожертвувала на ту ціль. П-ні Витвицька вела дальше розпочатий курс народньої вишивки для нашого жіноцтва.

Багато невиконаних плянів нашого Відділу можна приписати тільки різним особистим перешкодам членок, а найбільше недугам, що так злосливо переслідують майже кожную родину.

О. Томоруг, прес. реф.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У тому ж числі у дописі з Філадельфії „Спільний пікнік у Черчу“ пропущено прізвища пп. Євгенії Потучко і Марії Марків, які своєю допомогою причинились до підготовки буфету.

За недогляд перепрошуємо.

Редакція Н. Ж.

Return to:
 "OUR LIFE" Magazine
 909 N Franklin St
 Philadelphia 23, Pa
 RETURN POSTAGE GUARANTEED

SPIRIT of FLAME

A COLLECTION OF THE WORKS OF
LESYA UKRAINKA
 Translated by Percival Condy
 Foreword by Clarence A. Manning

ДИТЯЧІ ВИДАННЯ:

Весна	50¢
Літо	70
Зима	50
Листочки	40
Золоте Павутиння	50
Веселий Струмок	50
Срібна Зірка	50
Для Малят	60
Ой, хто там?	80

ВИДАННЯ СУА:

Рівноапостольна	
свята Ольга	\$1.00
На громадський шлях ..	1.00
Визначні жінки України	0.40
Городина й овочі	0.60
Давні річники журналу „Наше Життя“	
повні	2.00
неповні	1.50

ЗАМОВЛЯТИ У ЦЕНТРАЛІ СУА

O u r L i f e

909 N. FRANKLIN ST.

PHILADELPHIA 23, PA.

В українському мешканні — українська вишивна!

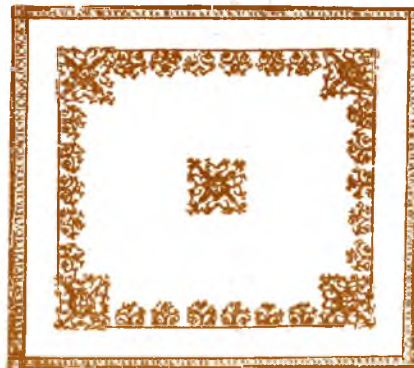
ВИШИВАНІ СЕРВЕТКИ

кожної величини
 можна набути
 в кооперативі „БАЗАР“
 у ціні від 1.90 до 11.60 дол.

B A Z A A R
 822-823 N. Franklin St.
 Philadelphia, Pa.

Жадайте цінників!

Взори — гуцульські, бойнівські, буковинські.

Вже вийшла з друку

нова книжка

ДОКІЇ ГУМЕННОЇ

ХРЕЩАТИЙ ЯР

накладом В-ва „Слово“

— Ціна 4.50 дол. —

Замовляти у В-ві „Слово“:

“Slovo”, P. O. Box 32

Stuyvesant Sta.

New York 9, N. Y.

The path traversed by
 the Ukrainian woman
 is described in the book

THE WOMAN OF UKRAINE

Published by the Ukrainian
 National Women's League
 of America

\$1.00

Нова збірка для дітей
 на осінні й зимові місяці
ЗОЛОТЕ ПАВУТИННЯ

Упорядкувала
 Марія Юркевич

Ціна 50 ц.

з пересилкою 55 ц.

Замовляти у Централі СУА

ГОРОДИНА Й ОВОЧІ

Упорядкувала

Наталя Костецька

з пересилкою 65 ц.

Замовляти у Централі СУА